

Stratégia Európskej environmentálnej agentúry 2009–2013 Viacročný pracovný program

Návrh titulnej strany: EEA
Grafická úprava: EEA

Právna poznámka

Obsah tejto publikácie sa nemusí bezpodmienečne zhodovať s oficiálnymi názormi Európskej komisie alebo iných inštitúcií v rámci Európskeho spoločenstva. Európska environmentálna agentúra (ani žiadna osoba či spoločnosť konajúca z poverenia tejto agentúry) nie je zodpovedná za spôsob použitia informácií obsiahnutých v tejto správe.

Oznámenie o autorských právach

© EEA, Kodaň, 2009

Reprodukcia je povolená pod podmienkou, že s ňou súhlasí autor, okrem prípadov, keď je uvedené inak.

Informácie o Európskej únii sú dostupné na internete. Sú prístupné cez európsky server (www.europa.eu).

Luxembursko: Úrad pre vydávanie úradných publikácií Európskych spoločenstiev, 2009

ISBN 978-92-9213-023-7

DOI 10.2800/17578

Ekologická výroba

Táto publikácia bola vytlačená podľa najprísnejších ekologických noriem.

Vytlačila spoločnosť Schultz Grafisk

- Osvedčenie o environmentálnom riadení: ISO 14001
- IQNet – Medzinárodná sieť certifikačných orgánov DS/EN ISO 14001:2004

- Certifikát kvality: ISO 9001: 2000
- Registrovaná EMAS. Licencia č. DK – 000235
- Schválené pre tlač s ekologickou značkou Nordic Swan, licencia č. 541 176

Papier

RePrint – 90 gsm.

CyclusOffset – 250 gsm.

V oboch prípadoch ide o recyklovaný papier s ekologickou značkou Nordic Swan.

Vytlačené v Dánsku.

Európska environmentálna agentúra
Kongens Nytorv 6
1050 Copenhagen K
Dánsko
Tel.: +45 33 36 71 00
Fax: +45 33 36 71 99
Web: eea.europa.eu
Otázky: eea.europa.eu/enquiries

Stratégia Európskej environmentálnej
agentúry 2009–2013
Viacročný pracovný program

Stručne o agentúre EEA

Európska environmentálna agentúra (EEA) je európsky verejný orgán, ktorého úlohou je poskytovať objektívne, spoľahlivé a porovnateľné informácie o životnom prostredí. Cieľom agentúry EEA je zabezpečiť informovanosť zodpovedných osôb a širokej verejnosti o stave a perspektívach životného prostredia. Agentúra EEA takisto poskytuje potrebné nezávislé vedecké poznatky a technickú pomoc, ktoré umožňujú Spoločenstvu a členským štátom prijímať vhodné opatrenia na ochranu a skvalitnenie životného prostredia v súlade s ustanoveniami Zmluvy o ES a následnými akčnými programami Spoločenstva týkajúcimi sa životného prostredia a trvalo udržateľného rozvoja. Agentúra EEA spolupracuje s vládnyimi úradmi a agentúrami, medzinárodnými dohovormi a orgánmi OSN, vedeckou komunitou, súkromným sektorom a občianskou spoločnosťou.

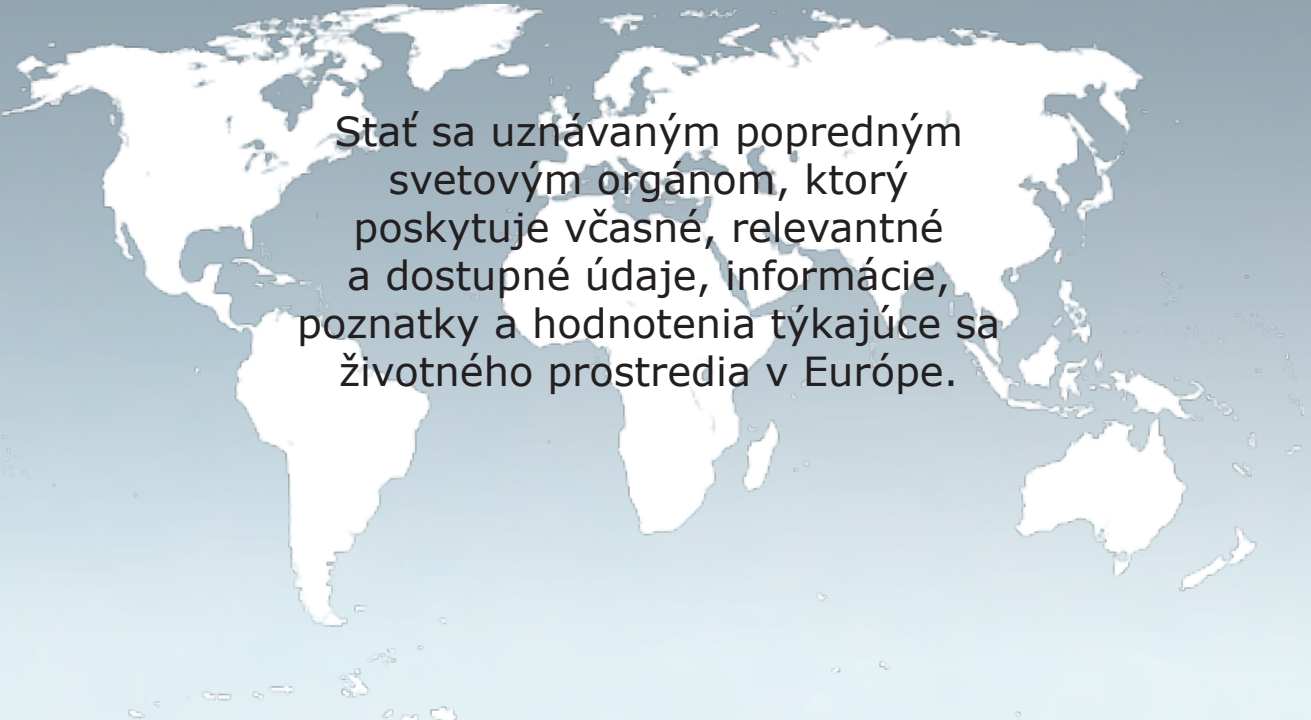
Agentúra EEA pripravuje komplexné integrované environmentálne a tematické hodnotenia. Tieto hodnotenia zahŕňajú päťročné správy o stave a perspektívach životného prostredia, tematické a sektorové hodnotenia, analýzy účinnosti politických opatrení, pokrokové štúdie a hodnotenia vplyvu

globalizácie na životné prostredie a zdroje. Agentúra EEA je dôležitým zdrojom a správcom údajov a ukazovateľov týkajúcich sa životného prostredia a hlavným poskytovateľom environmentálnych poznatkov a informačných služieb.

Európska environmentálna agentúra (EEA) a Európska environmentálna informačná a monitorovacia sieť (Eionet) boli zriadené na základe nariadenia Rady (EHS) 1210/90 zo 7. mája 1990 (v znení zmien a doplnení nariadenia Rady [ES] 933/1999 z 29. apríla 1999 a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady [ES] 1641/2003 z 22. júla 2003). Rozhodnutie o umiestnení sídla agentúry do Kodane bolo prijaté v roku 1993 a agentúra začala pracovať v roku 1994. Zakladajúce nariadenie predpisuje agentúre EEA viacero úloh (článok 2) a prioritných oblastí (článok 3). Agentúra ich rozpracúva vo viacročných a ročných pracovných programoch.

Stratégia Európskej environmentálnej agentúry na roky 2009–2013 predstavuje štvrtý viacročný pracovný program prijatý predstavenstvom v rámci písomného postupu po 52. schôdzi, ktorá sa konala 26. novembra 2008.

Naša vízia

Stať sa uznávaným popredným svetovým orgánom, ktorý poskytuje včasné, relevantné a dostupné údaje, informácie, poznatky a hodnotenia týkajúce sa životného prostredia v Európe.

Predseda predstavenstva agentúry EEA

Dr. Karsten Sach

Rád by som sa v mene predstavenstva poďakoval odstupujúcemu predsedovi Larsovi-Erikovi Liljelundovi za obetavé a efektívne vedenie predstavenstva. V ostatných rokoch sa otázky environmentálnych politík znova dostali do politického programu, čo je trvalým dôkazom kvality práce agentúry a toho, že jej príspevok má dnes oveľa väčšiu váhu ako kedykoľvek predtým.

Agentúra EEA má dobrú pozíciu, aby si naďalej budovala postavenie poskytovateľa nezávislých a overených environmentálnych informácií. Takisto by som chcel so zreteľom na nasledujúcich päť rokov poukázať na niektoré strategické otázky Európskej environmentálnej agentúry.

Nová stratégia bude naďalej podporovať ciele akčných programov pre životné prostredie EÚ. Agentúra EEA bude svoju pozornosť naďalej zameriavať na biodiverzitu, vzťah životného prostredia a zdravia, ako aj na prírodné zdroje a odpad. Nová stratégia takisto posunie dopredu zdieľaný environmentálny informačný systém pre Európu (SEIS).

Pri formovaní európskych environmentálnych politík zohrajú kľúčovú úlohu integrované hodnotenia životného prostredia a predvídanie nového myslenia, najmä v oblasti ekosystémových služieb, ekologicky účinné a nové technológie, ako aj inovácie. Správne navrhnuté environmentálne politiky sú nevyhnutne potrebné a majú kladný vplyv na našu spoločnosť a hospodárstvo.

Agentúra EEA bude naďalej úzko spolupracovať so susediacimi krajinami, konkrétne so západobalkánskou oblasťou. Naša včasná a úzka spolupráca nielen významne skvalitní a rozšíri záber environmentálnych informácií, ale zohrá aj dôležitú úlohu pri stabilizácii prostredia v uvedených krajinách.

Správa agentúry EEA so širším svetovým záberom *Životné prostredie Európy – štvrté hodnotenie*, predložená v roku 2007 a známa ako Belehradská správa, poskytla politicky relevantné, aktuálne a spoľahlivé informácie o vzťahoch medzi životným prostredím a spoločnosťou na celoeurópskej úrovni a zaoberala sa 56 krajinami. Poukázala na to, že úspešná realizácia environmentálnych politík vyžaduje spoluprácu a zapojenie všetkých zúčastnených strán na svetovej aj regionálnej úrovni.

Činnosť agentúry prospieva verejnosti, tvorcom jednotlivých politík, vedeckej komunite aj politikom a tento trend je na vzostupe. Otázky ako zmena klímy, strata biodiverzity či kvalita vody a vzduchu vyvolávajú vášnivé diskusie.

Želám si, aby sme pokračovali v nastúpenej ceste a aby uprostred uvedených činností stála Európska environmentálna agentúra zameraná do budúcnosti, ktorá bude v priebehu nasledujúcich piatich rokov poskytovať nové, relevantné a plnohodnotné informácie.

Predseda vedeckého výboru Európskej environmentálnej agentúry

Prof. László Somlyódy

Činnosť Európskej environmentálnej agentúry od jej založenia podporuje nezávislý vedecký výbor tvorený špičkovými vedcami pracujúcimi v oblasti životného prostredia, ktorí sa spoločne venujú mnohým environmentálnym témam a zaručujú vedecké základy produktov agentúry. Agentúra sa zaoberá širokým spektrom environmentálnych tém a podrobne sleduje vznikajúce trendy. Zohráva dôležitú úlohu pri zaistovaní vhodného prepojenia diskusií prebiehajúcich na vedeckej a politickej scéne.

Vedecký výbor víta nový viacročný program Európskej environmentálnej agentúry na obdobie rokov 2009–2013 ako súhrnný a vyvážený dokument. Nielenže sa venuje prírodným, fyzikálnym, biologickým, chemickým a mechanickým otázkam, ale zohľadňuje aj význam politických dôsledkov, hospodárskych činiteľov a sociologických obmedzení. Interdisciplinárny prístup je stredobodom programu prostredníctvom viacerých prierezových tém a integrovaných environmentálnych hodnotení, ktoré agentúra uskutoční.

Päťročné správy o stave životného prostredia a celoeurópske hodnotenia spracované agentúrou pomohli stanoviť priority výskumných rámcových programov. Z tohto hľadiska vidím úlohu vedeckého výboru v tom, že sa aktívnejšie zapojí do prípravy výskumných programov v oblastiach, ktorým sa venuje, ako aj v oblasti nových technológií (napr. biotechnológie a nanotechnológie).

Zaujatie celistvejšieho postoja k environmentálnym, hospodárskym, sociálnym a technologickým otázkam vedecký výbor pomôže nadviazať styky a udržať užší dialóg nielen s akademickými a výskumnými partnermi, ale aj s mimovládnyimi organizáciami, priemyslom a občanmi.

Kontext činnosti agentúry EEA sa rýchlo mení. Preto je dôležité využiť príležitosti, ktoré ponúka nový vývoj, napríklad systém globálneho monitorovania životného prostredia a bezpečnosti (GMES) a ďalšie rozsiahle pozorovateľské iniciatívy. Je veľmi pravdepodobné, že zásadne zmenia spôsob poskytovania údajov, informácií a ukazovateľov.

Je veľmi dôležité, aby agentúra v období rokov 2009–2013 (s pomocou členov vedeckého výboru) pokračovala v skúmaní vznikajúcich problémov v záujme zostavovania budúcich plánov výskumu, odhaľovala medzery vo vedeckom bádani a predvídala taký výskum životného prostredia na európskej úrovni a úrovni jednotlivých členských štátov, ktorý by mohol ovplyvniť budúce riešenie rozmanitých environmentálnych výziev, ktorým Európa v súčasnosti čelí.

Novozvoleným predsedom vedeckého výboru agentúry EEA je dr. Detlef Sprinz.

Výkonná riaditeľka agentúry EEA

Prof. Jacqueline McGladeová

Stratégia agentúry EEA načrtáva naše plány na nasledujúcich päť rokov. Je navrhnutá v súlade so súčasnými a budúcimi informačnými potrebami a kladie celkový dôraz na širšie využitie zhromažďovaných environmentálnych informácií. Racionalizujeme svoju činnosť, tvoríme nové spôsoby práce a vyvíjame nové metódy s cieľom zaradiť environmentálne myslenie do hlavného prúdu hospodárskej a sociálnej politiky.

Nové spôsoby interpretácie environmentálnych informácií

Príroda je verejný majetok, ktorý vlastní všetci, ale nie všetci sa oň starajú. Aby sme dokázali oceniť prírodné bohatstvo, musíme nájsť spôsob, ako zaplatiť vhodnú cenu za jeho ochranu a zachovanie. Agentúra EEA bude pripravovať ekvivalenty oficiálnych štatistík pre ekologické služby a environmentálne hodnotenia, ktoré budú k dispozícii spolu s tradičnými hospodárskymi hodnoteniami. Súčasne potvrdíme metodologické základy medzinárodných dohôd o ekologickom účtovníctve a vypracujeme hodnotenie európskych ekosystémov a služieb — Eureka 2012. V budúcnosti budeme môcť ukázať, ako môžu spoločnosti a vlády využiť ekosystémové služby pri reštrukturalizácii svetového hospodárstva.

Nové spôsoby využitia environmentálnych informácií

Ľudia potrebujú aktuálne informácie o životnom prostredí. Napríklad rastie počet osôb, ktoré sú vystavené vysokej hladine ozónu a tento problém

sa zväčšuje s rozširovaním mestských oblastí. Údaje o stave ozónu v reálnom čase sú dostupné na webovej lokalite agentúry EEA Ozón a začínajú sa využívať v ordináciách a nemocniciach ako výstražný systém pre zraniteľných jednotlivcov. Agentúra EEA poskytuje elektronické údaje o kvalite vzduchu s využitím pozemných monitorovacích staníc a pozorovaní zeme v rámci programu GMES, aby sa partneri z oblasti zdravotníckej starostlivosti dozvedeli viac o prevládajúcich respiračných ochoreniach súvisiacich so životným prostredím.

Nové spôsoby určovania vznikajúcich environmentálnych problémov

Mimoriadny význam má predvídanie typov informácií, ktoré budú politici, priemysel a občania potrebovať pri prijímaní budúcich rozhodnutí. Prostredníctvom publikácie Signály v novom formáte zameriame pozornosť našich čitateľov na otázky, o ktorých si myslíme, že zásadne ovplyvnia program nadchádzajúcich rokov. Typickými príkladmi práce Európskej environmentálnej agentúry predstihujúcej dopyt verejnosti sú agropalivá, energetické dodávky, hodnotenie ekosystémových služieb a elektromagnetické žiarenie. Naša činnosť vychádza zo zásady prevencie, hodnotenia dôkazného bremena, prijímania rozhodnutí v rôznych stupňoch neurčitosti a využitia pomocných modelov a scenárov pri rozhodovaní. V priebehu nadchádzajúcich piatich rokov vypracujeme jednoduchú výpočtovú metódu, ktorá nám umožní predvídať možné environmentálne vplyvy súčasných a budúcich sociálnych a hospodárskych činiteľov.

Nové spôsoby práce

Čím viac si ľudia uvedomujú význam životného prostredia pre život, tým viac rastie dopyt po spoľahlivých miestnych informáciách. Poskytovanie informácií prostredníctvom sietí Európskej environmentálnej agentúry sa osvedčilo ako jedinečná a kladná prax. Vďaka moderným technológiám a softvéru sme dokázali využiť vedecký pokrok pri monitorovaní a sledovaní. Ukazuje sa, že pozorovatelia z radov občanov, najmä tí, ktorí žijú v odľahlých regiónoch alebo ich k životnému prostrediu približuje život či povolanie, majú čo povedať. Napríklad pri práci v regiónoch ako je Arktída, sú to práve miestni obyvatelia, ktorí odhalia zmeny rýchlejšie ako akýkoľvek dokonale navrhnutý modelový program. Spojenie uvedených zdrojov dôkazov a formálneho sveta hodnotení a analýz bude čoraz významnejšie. Agentúra EEA rozširuje a buduje svoje siete a zdroje na účely sledovania

a zhromažďovania poznatkov z celosvetového sledovania životného prostredia občanmi. V priebehu najbližších piatich rokov rozšírime množstvo aplikácií prostredníctvom zdieľaného environmentálneho

informačného systému pre Európu s cieľom poskytovať služby sledovania životného prostredia v širokom rozsahu — od miestnych po celosvetové služby.

Náš cieľ

Väčšina Európanov sa dnes zhodne na zásadnom vplyve životného prostredia na kvalitu života a na významnom podiele globálnych trendov v tejto oblasti. Chceli by vidieť, ako sa pri rozhodovaní o doprave, energii, bývaní, poľnohospodárstve, rybolove, potravinárstve a zdravotníctve zohľadňuje životné prostredie, ako aj hospodárske a sociálne potreby. Podniky sa snažia o rozsiahlejšiu inováciu a ekologickú účinnosť s cieľom splniť prísnejšie environmentálne normy a udržať hospodársku konkurencieschopnosť.

Za ostatných 30 rokov Európania zaznamenali zásadné zníženie objemu látok znečisťujúcich ovzdušie, obmedzenie výroby chemikálií poškodzujúcich ozónovú vrstvu o 95 %, podpísanie dohody o znížení emisií skleníkových plynov, vytvorenie novátorského systému obchodovania (a trhu) s obchodovateľnými emisnými povoleniami, ochranu živočíchov a rastlín, zlepšenie kvality pitnej vody a pobrežných vôd a všeobecnú dostupnosť zdravotne vyhovujúcej vody. Väčšina uvedených zlepšení sa dosiahla vďaka uplatňovaniu environmentálneho *acquis communautaire*.

Občanov však naďalej znepokojuje zmena klímy, kvalita vzduchu, ktorý dýchajú, spôsob nakladania s odpadmi a vplyv chemikálií. Často sa pýtajú, čo sa deje so životným prostredím a ako tieto zmeny ovplyvnia ich a budúce generácie.

Cieľom agentúry EEA je sprístupniť občanom a politikom včasné a relevantné informácie a poznatky s cieľom položiť pevné základy environmentálnych politík, odpovedať na otázky týkajúce sa životného prostredia v každodennom živote a začleniť environmentálne myslenie a vzdelávanie do hlavného prúdu rozhodovania.

Uvedené ciele chceme v priebehu nasledujúcich piatich rokov dosiahnuť:

- pokračujúcou podporou uplatňovania európskych environmentálnych právnych predpisov s využitím analýz a hodnotení európskeho životného prostredia;
- zabezpečením trvalej dostupnosti veľmi kvalitných environmentálnych údajov, informácií a služieb;
- prípravou integrovaných environmentálnych hodnotení a pokrokových štúdií pre Európu vo zvýšenej miere v celosvetovom kontexte;
- riešením závažných environmentálnych priorít tak, ako sa objavia v politickom programe;
- zlepšením komunikácie a šírením multimedialných, používateľsky prívetivých viacjazyčných informácií pre politikov a občanov.

Naša stratégia na obdobie rokov 2009–2013

V ostatných rokoch sme svedkami zlepšovania informovanosti o zmenách životného prostredia a potrebe naliehavých politických krokov. To viedlo k prudkému zvýšeniu environmentálnych iniciatív a inštitúcií. Cieľom našej stratégie je reagovať na tieto zmeny a zamerať sa na konsolidáciu a lepšie načasovanie, územné rozlíšenie a skvalitnenie tokov environmentálnych údajov, vytváranie nových zdrojov údajov tam, kde je to potrebné, na pomoc pri širšej integrácii poznatkov o vzťahoch medzi ekosystémami a hlavnými sociálno-hospodárskymi oblasťami, ako aj na skvalitňovanie a zvyšovanie účinnosti environmentálneho vzdelávania v Európe.

Stratégia Európskej environmentálnej agentúry na roky 2009–2013 predstavuje štvrtý viacročný pracovný program. Staví na úspešnom splnení predchádzajúcej stratégie na roky 2004–2008, ktorá vychádzala z hlavných priorít 6. environmentálneho akčného programu a zmenila agentúru na hlavného európskeho poskytovateľa environmentálnych údajov, informácií a poznatkov.

V hodnotení efektivity Európskej environmentálnej agentúry za rok 2008 sa konštatuje: *„Agentúra predstavuje najúčinnjší spôsob poskytovania produktov a služieb, ktoré požadujú jednotlivé strany. ... Ťažko sa dá nájsť ... prípadný iný vhodný mechanizmus poskytovania objektívnych a spoľahlivých informácií dostupný pre európske organizácie.“*

V hodnotení za rok 2008 sa takisto uvádza viacero odporúčaní týkajúcich sa stanovenia priorít a šírenia informácií. Tie sa zohľadnili pri vymedzení budúcich priorít a formovaní zdrojov agentúry.

Naša nová stratégia sa zakladá na troch hlavných činnostiach:

- pokračujúce uspokojovanie informačných potrieb stanovených v európskych a medzinárodných právnych predpisoch, najmä v 6. environmentálnom akčnom programe;
- príprava vhodnejšie načasovaných hodnotení spôsobov a príčin zmien životného prostredia, ako aj účinnosti environmentálnych politík vrátane 6. environmentálneho akčného programu, stratégie trvalo udržateľného rozvoja EÚ a súvisiacich oblastí;
- zlepšenie koordinácie a sprostredkovania environmentálnych údajov a poznatkov v Európe.

Tento strategický dokument opisuje aktivity Európskej environmentálnej agentúry v štyroch oblastiach:

- environmentálne témy,
- prierezové témy,
- integrované environmentálne hodnotenie,
- informačné služby a komunikácia.

Dve ďalšie strategické oblasti sa týkajú činnosti, správy a riadenia Európskej environmentálnej agentúry.

Ciele

Náš ústredný cieľ na roky 2009–2013

Ústredným cieľom agentúry EEA bude pripravovať európske, celoeurópske a regionálne integrované súbory environmentálnych údajov a ukazovateľov, hodnotenia a tematické analýzy s cieľom poskytnúť pevné východiská na rozhodovanie o environmentálnych politikách v EÚ a členských štátoch a na spoluprácu s kandidátskymi a prípadnými kandidátskymi krajinami a tými štátmi, ktorých sa týka európska susedská politika.

Budeme pokračovať v intenzívnej spolupráci so sieťou Eionet, spolupracujúcimi krajinami a množstvom partnerských inštitúcií vrátane Európskej komisie, vládnych orgánov a agentúr, medzinárodných dohôd a orgánov OSN, vedcov, technických a výskumných komunit, súkromného sektora a občianskej spoločnosti s cieľom zabezpečiť relevantnosť a kvalitu údajov, analýz a informácií, ktoré poskytujeme.

Naše strategické ciele sú:

- zohrávať kľúčovú úlohu pri príprave a uplatňovaní európskych environmentálnych politík a príslušných oblastí, najmä environmentálneho akčného programu Európskej komisie;
- sledovať účinnosť environmentálnych politík v EÚ a členských štátoch agentúry EEA, ako aj v kandidátskych a prípadných kandidátskych krajinách;
- podporovať sledovanie stratégie trvalo udržateľného rozvoja EÚ (prostredníctvom poskytovania podpory systému ukazovateľov trvalo udržateľného rozvoja) so zameraním na ústredné problémy týkajúce sa životného prostredia;
- pripravovať integrované environmentálne hodnotenia a analýzy 6. environmentálneho akčného programu a stratégie trvalo udržateľného rozvoja EÚ, environmentálne témy, pokrokové štúdie a včasné varovania súvisiace so zmenami spoločenských a hospodárskych štruktúr;
- sprístupňovať pravidelnejšie aktualizované informácie a (podľa možností) údaje takmer v reálnom čase s cieľom zlepšiť aktuálnosť environmentálnych informácií poskytovaných prostredníctvom zdieľaného environmentálneho informačného systému a stredísk environmentálnych údajov;
- predvídať nové názory a myslenie, najmä pokiaľ ide o ekosystémové služby, využitie zdrojov a vznikajúce technológie, inovácie a zmeny správania;
- vypracovať nové služby na webe zamerané na potreby environmentálneho vzdelávania;
- prostredníctvom efektívnej komunikácie a informačných služieb zabezpečiť, aby sa environmentálne myslenie dostalo do hlavného prúdu rozhodovania a všedného života európskych občanov.

Hlavné činnosti

Naše hlavné činnosti na roky 2009–2013

V roku 2009 ...

- spustíme informačné služby v piatich strediskách environmentálnych údajov v oblasti kvality vzduchu, zmeny klímy, biodiverzity, pitnej vody (vrátane ukazovateľov vodnej bilancie prostredníctvom európskeho informačného systému o vode [WISE] a Spoločného výskumného strediska o riziku such a záplav), využitia morí a pôdy a určíme informačné potreby v otázkach zraniteľnosti a prispôsobenia, prevencie katastrof a riadenia;
- vybudujeme podpornú infraštruktúru Európskej environmentálnej agentúry pre európsky zdieľaný environmentálny informačný systém (SEIS) a systém Inspire, čím zvýšime dostupnosť elektronických údajov a webových služieb;
- budeme koordinovať poskytovanie údajov *in-situ* pre služby systému globálneho monitorovania životného prostredia a bezpečnosti a prepojíme ich s globálnym systémom systémov pozorovania Zeme;
- podporíme environmentálne hodnotenia baltského makroregiónu v rámci švédskeho predsedníctva;
- významne analyticky prispejeme k celosvetovému ekologickému novému dohovoru a plánovaniu nízkouhlíkového hospodárstva pre Európu;
- pripravíme dve kľúčové publikácie včasného varovania Európskej environmentálnej agentúry;
- podporíme rokovania o zmene klímy, ktoré povedú k rokovaniu skupiny COP15 Rámcového dohovoru OSN o klimatických zmenách (UNFCCC) v Kodani;
- pripravíme správu o pokroku v oblasti zastavenia poklesu biodiverzity s využitím projektu Zjednotenie európskych ukazovateľov biodiverzity v roku 2010.

V roku 2010 ...

- pripravíme pravidelné integrované environmentálne hodnotenie Európskej environmentálnej agentúry o stave a perspektívach európskeho životného prostredia (SOER), ktoré sa zameria na operatívne a strategické politické priority vrátane priorit kandidátskych a potenciálnych kandidátskych krajín (6. environmentálny akčný program a stratégia trvalo udržateľného rozvoja EÚ), a hodnotenie environmentálnych výsledkov;
- pripravíme analýzu spôsobov dosiahnutia dohôd EÚ o vybudovaní nízkouhlíkového a ekologického hospodárstva do roku 2050;
- spolu so Spoločným výskumným strediskom pripravíme priebežné analýzy celosvetových environmentálnych bodov zvratu;
- zriadieme služby mapovania zraniteľnosti a prispôsobenia a poskytovanie informácií pre riadenie katastrof a prevenciu pre Európu;

- podporíme hodnotenia Stredozemia a ďalšie relevantné činnosti v rámci španielskeho a belgického predsedníctva.

V roku 2011 ...

- podporíme vypracovanie environmentálnych správ v rámci európskej susedskej politiky;
- uzavrieme hodnotenie nákladov na odstránenie škôd súvisiacich s nečinnosťou z hľadiska ekosystémových služieb a ľudského blaha.

V roku 2012 ...

- vypracujeme hodnotenie európskych ekosystémových služieb — Eureka 2012;
- podporíme celoeurópsku kontrolu stavu vodného prostredia a pozemných vôd prostredníctvom systému WISE.

V roku 2013 ...

- sa zapojíme do vyhodnotenia environmentálnych výsledkov 6. environmentálneho akčného programu a stratégie trvalo udržateľného rozvoja EÚ.

V priebehu piatich rokov...

- zachováme a rozšírime toky environmentálnych údajov a informačné služby prostredníctvom siete Reportnet a piatich stredísk environmentálnych údajov Európskej environmentálnej agentúry;
- budeme spolupracovať so službou Eurostat, Spoločným výskumným strediskom a Generálnym riaditeľstvom pre životné prostredie, pričom sa zameriame na ukazovatele, optimalizáciu a včasné poskytovanie údajov v rámci dohody tzv. skupiny štyroch;
- budeme spolupracovať s Generálnym riaditeľstvom pre výskum a výskumnými projektmi financovanými EÚ s cieľom lepšie využiť ich závery a výsledky;
- pripravíme tematické hodnotenia, štúdie včasného varovania, strategické analýzy budúcnosti a informačné hodnotenia týkajúce sa politických potrieb pre mnohé vznikajúce komplexné a závažné environmentálne problémy;
- podporíme činnosť Eurostatu pri príprave ukazovateľov trvalo udržateľného rozvoja;
- budeme sledovať pokrok vzhľadom na politické ciele, účinnosť environmentálnych a s nimi súvisiacich politík a ukazovateľov politickej odozvy;
- budeme pripravovať pravidelné hodnotenia efektívnosti agentúry EEA;
- rozšírime komunikáciu agentúry EEA s verejnosťou, politikmi a odborníkmi prostredníctvom multimedialných, používateľsky prívetivých viacjazyčných informácií, konkrétne v oblasti zmeny klímy, biodiverzity, ekosystémov a ekologického hospodárstva.

Naše siete a riadenie

Agentúru EEA riadi predstavenstvo tvorené členskými štátmi agentúry a zástupcami z Európskeho parlamentu a Európskej komisie. Predsedníctvo sa skladá z predsedu a podpredsedov predstavenstva. Každý členský štát má v predstavenstve člena, ktorého podporuje vnútroštátny ohniskový bod a viacero národných referenčných centier a hlavných kontaktných miest.

Európska environmentálna agentúra má vedecký výbor tvorený nezávislými odborníkmi na životné prostredie vrátane vedcov z oblasti spoločenských vied a odvetvových odborníkov. Výbor poskytuje poradenstvo zamestnancom agentúry EEA a vypracúva stanoviská k rôznym otázkam.

Eionet — Európska environmentálna informačná a monitorovacia sieť, zahŕňajúca 39 členských a spolupracujúcich krajín, predstavuje jedinečné partnerstvo medzi agentúrou EEA a jej členskými štátmi a nachádza sa v centre sieťových činností agentúry. Na činnosti siete Eionet sa celkovo podieľa takmer 400 osôb.

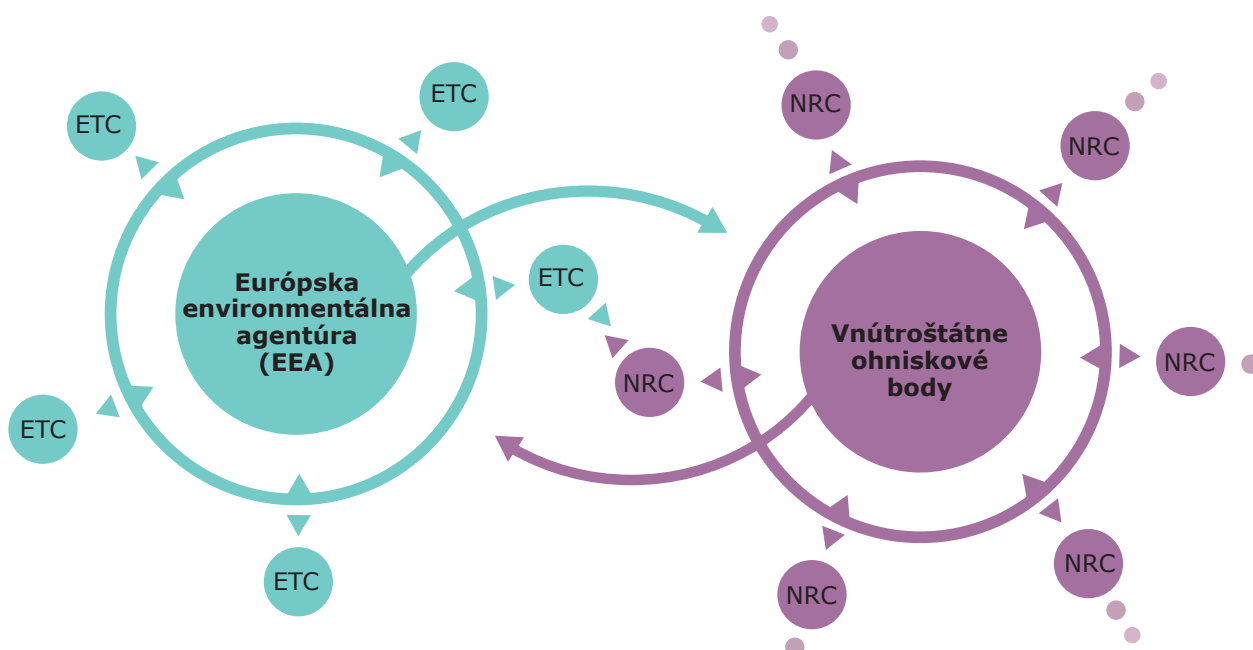
V hodnotení efektivity Európskej environmentálnej agentúry za rok 2008 sa potvrdilo, že „zriadenie tohto sieťového systému sa javí ako jeden z najväčších úspechov Európskej environmentálnej agentúry a kľúčovým činiteľom, ktorý jej umožňuje plniť stanovené ciele.“

Sieť Eionet dosiahla široké uznanie za podporu mnohých foriem spolupráce a kladný príklad inštitucionálneho a technického partnerstva. Sieť Eionet pôsobí mimoriadne efektívne pri propagácii dobrého riadenia v Európe a v oblasti medzinárodného environmentálneho monitorovania a prípravy správ, napríklad v rámci globálneho systému systémov pozorovania Zeme a siete OSN Environment Watch.

Ďalšie siete, s ktorými agentúra EEA spolupracuje, zahŕňajú sieť vedúcich predstaviteľov európskych agentúr, európskych agentúr na ochranu a zachovanie životného prostredia, sieť predsedov vedeckých výborov agentúr EÚ a orgánov Spoločenstva, siete zriadené v rámci programu susedskej politiky, Akčného plánu EÚ pre Stredozemie a v rámci Rady ministrov severských krajín a Arktickej rady, medzinárodné siete, vrátane sietí zriadených v rámci OSN, a multilaterálnych medzinárodných dohôd, ako aj mnohé medzinárodné a európske výskumné siete.

Túto oblasť činnosti budeme realizovať v rámci strategickkej oblasti:

- riadenie EEA a partnerstvo.

Plnenie stanovených cieľov

Zamestnanci agentúry EEA pochádzajú z 32 členských štátov. Agentúra má aj viacero národných expertov.

Prevádzkovú kapacitu agentúry rozšírilo päť európskych tematických centier pre oblasti ovzdušia a zmeny klímy, biologickej diverzity, využívania pôdy a priestorových informácií, vody, trvalo udržateľnej spotreby a výroby. Tematické centrá pôsobia v jednotlivých členských štátoch Európskej environmentálnej agentúry.

Každodennú činnosť agentúry vykonávajú predovšetkým členovia tzv. skupiny štyroch, ktorú tvorí Európska environmentálna agentúra, Generálne riaditeľstvo pre životné prostredie, Spoločné výskumné stredisko a služba Eurostat. Cieľom skupiny je maximalizovať využitie zdrojov optimalizáciou prípravy environmentálnych správ a poskytovanie webového hostingu pre desať tematických oblastí. Strediská environmentálnych údajov zahŕňajú zmenu klímy, vodu, ovzdušie, biodiverzitu a využitie pôdy (riadené Európskou environmentálnou agentúrou), lesy a pôdu (riadené Spoločným výskumným strediskom) a odpadové hospodárstvo, prírodné zdroje a výrobky (riadené službou Eurostat).

V nasledujúcich piatich rokoch budeme pokračovať v realizácii nového systému riadenia kvality a plánovania kontinuity činnosti, prijmeme zvyšné ustanovenia služobného poriadku a zrevidujeme súčasný systém riadenia ukazovateľov, vykazovania údajov, vnútorný systém riadenia a vyrovnané hodnotenie s cieľom ozrejmiť spojenie medzi využitými pracovnými zdrojmi a dosiahnutými cieľmi.

V hodnotení efektivity Európskej environmentálnej agentúry za rok 2008 sa skonštatovalo, že „agentúra takisto dokázala uspokojiť zvýšený dopyt po informáciách, pričom nedošlo ku zvýšeniu zdrojov a zlepšila sa takisto účinnosť v rámci organizácie.“ Agentúra sa snaží zhodnotiť peniaze v rámci rozsiahleho environmentálneho programu. To je mimoriadne dôležité v súčasnom ovzduší zvýšeného finančného tlaku a rastúceho počtu organizácií, ktoré sa zaoberajú problematikou životného prostredia.

Usilujeme sa maximálne využívať zdroje agentúry na svoju environmentálnu činnosť prostredníctvom:

- každoročného plnenia environmentálnych cieľov systému EMAS;
- reorganizácie agentúry tak, aby bola ústretovejšia a pružnejšia;
- predchádzania duplicity s inými inštitúciami EÚ;
- spolupráce so zamestnancami Európskej komisie pri tematickej činnosti a zabezpečovaní administratívnej konzistentnosti;
- čo najlepšieho využitia všetkých environmentálnych činností, ktoré financuje EÚ;
- neustáleho zlepšovania našej komunikácie a poskytovania informácií hlavným zúčastneným stranám a občanom;
- neustáleho zvyšovania dostupnosti personálu a účinnosti zameraním sa na zdravie a ľudské blaho.

Naše činnosti v rámci plnenia stanovených cieľov sa budú realizovať v strategickej oblasti:

- vnútorné riadenie a správa Európskej environmentálnej agentúry.

Strategické oblasti

1 Environmentálne témy

- 1.1 Kvalita ovzdušia
- 1.2 Emisie látok znečisťujúcich ovzdušie
- 1.3 Biodiverzita
- 1.4 Emisie skleníkových plynov
- 1.5 Sladká voda
- 1.6 Morské prostredie

2 Prierezové témy

- 2.1 Dôsledky zmeny klímy
- 2.2 Zraniteľnosť a prispôbenie
- 2.3 Ekosystémy
- 2.4 Životné prostredie a zdravie
- 2.5 Námorná oblasť
- 2.6 Trvalo udržateľná spotreba a výroba a odpad
- 2.7 Využívanie pôdy
- 2.8 Poľnohospodárstvo a lesníctvo
- 2.9 Energia
- 2.10 Doprava

3 Integrované environmentálne hodnotenie

- 3.1 Integrované environmentálne hodnotenie
- 3.2 Regionálne a globálne hodnotenie
- 3.3 Podpora rozhodovania
- 3.4 Ekonomika
- 3.5 Strategická budúcnosť

4 Informačné služby a komunikácia

- 4.1 Spoločný systém informácií o životnom prostredí
- 4.2 Komunikácia

Strategická oblasť 1. Environmentálne témy

Jednou zo základných úloh agentúry EEA je podporovať environmentálnu politiku EÚ sledovaním a podávaním správ o výsledkoch implementácie environmentálnych právnych predpisov EÚ vo všetkých členských krajinách agentúry EEA. To zahŕňa vytvorenie a udržiavanie mechanizmu podávania správ, rozvoj spoločného systému informácií o životnom prostredí, realizácia infraštruktúry Inspire, postupy na zabezpečovanie kvality, analytické rámce a štandardizované výstupy z hľadiska súborov údajov, ukazovateľov a tematických integrovaných hodnotení pre množstvo environmentálnych tém, ako sú kvalita ovzdušia a emisie znečisťujúcich látok, emisie skleníkových plynov, sladkovodné a morské prostredie. Práca okrem iného predstavuje analýzy nákladov v prípade činnosti/nečinnosti, hodnotenia účinnosti, hodnotenia miery dosiahnutia cieľa v súvislosti so stanovenými politickými cieľmi a dlhodobými referenčnými hodnotami a výhľady do budúcnosti v perspektíve rokov 2020–2030.

Očakáva sa, že dopyt po práci tohto typu bude počas ďalších piatich rokov pokračovať a vyvíjať sa spolu s rozvojom environmentálnych politík a právnych predpisov EÚ. Najdôležitejšími udalosťami v tomto období budú: všeobecná dohoda v Kodani na jeseň 2009 o znížení emisií skleníkových plynov po roku 2012; implementácia revidovaného systému obchodovania s emisiami EÚ na roky 2008–2012; stanovenie vnútroštátnych cieľov do roku 2020 na zníženie emisií skleníkových plynov EÚ; revízia smerníc o národných limitoch emisií a integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania v roku 2009, implementácia novej smernice o programe Čistý vzduch pre Európu (CAFE), pokrok pri plnení cieľa zastavenia poklesu biodiverzity do roku 2010, prvé kolo plánov manažmentu riečneho povodia a súvisiace programy opatrení na základe rámcovej smernice o vode v roku 2009 a implementácia nedávno prijatej smernice o morskej stratégii. Agentúra EEA bude stavať na existujúcich tokoch údajov, ukazovateľoch a hodnoteniach a prispôsobovať ich na splnenie týchto meniacich sa potrieb.

Všeobecné ciele na obdobie rokov 2009–2013

Podporiť rozvoj politiky a hodnotenie v rámci environmentálnych tém, na ktoré sa vzťahuje *acquis communautaire*, a súvisiace oblasti prostredníctvom:

- zabezpečenia plného prístupu, prostredníctvom systému SEIS a stredísk environmentálnych údajov EEA, k údajom so zabezpečenou kvalitou potrebných na podporu práce na európskej úrovni týkajúcej sa ukazovateľov a integrovaných hodnotení;
- udržiavania a rozvíjania príslušných ukazovateľov EEA v rámci systému riadenia ukazovateľov;
- poskytovania tematických analýz, hodnotení a metodológií na podporu rôznych tematických politických programov;
- realizácie hodnotení existujúcej účinnosti politík a výhľadov do budúcnosti v perspektíve rokov 2020–2030.

Práca je rozdelená na hlavné environmentálne témy v súlade s témami podľa 6. environmentálneho akčného programu Európskej komisie:

- **Kvalita ovzdušia**
- **Emisie látok znečisťujúcich ovzdušie**
- **Biodiverzita**
- **Emisie skleníkových plynov**
- **Sladká voda**
- **Morské prostredie**

1.1 Kvalita ovzdušia

Náš hlavný cieľ

Poskytovať hodnotenia kvality ovzdušia a znečistenia ovzdušia v celej Európe, najmä v mestských a vidieckych oblastiach, na základe aktuálnych údajov a ukazovateľov so zabezpečenou kvalitou, a ak je to možné, takmer v reálnom čase. Pozornosť sa zameriava predovšetkým na častice, ozón, toxické a iné nebezpečné znečisťujúce látky, sektorové emisie, dosiahnutý pokrok a perspektívy dosiahnutia krátkodobých a dlhodobých cieľov politiky kvality ovzdušia a vstupy na hodnotenie vplyvu kvality ovzdušia na ľudské zdravie a ekosystémy.

Analýza

Napriek tomu, že kvalita okolitého ovzdušia ⁽¹⁾ sa v Európe neustále zlepšovala, treba vyvinúť ešte veľké úsilie, aby sa splnili dlhodobé ciele ochrany ľudského zdravia a životného prostredia. Naďalej pretrvávajú významný vplyv na ľudské zdravie, ekosystémy, plodiny a lesy vplyvom prítomnosti častíc, ako sú PM₁₀ a PM_{2,5}, ozón, toxické a iné nebezpečne znečisťujúce látky v okolitom ovzduší a usádzanie rôznorodých látok. Hlavnými politickými udalosťami v období ďalšej stratégie bude implementácia novej smernice o čistom ovzduší v Európe a jej revízia (2013), revízia tematickej stratégie o ovzduší (2010) a súčasná revízia smernice o národných limitoch emisií.

Činnosť

Svoj cieľ dosiahneme prostredníctvom:

- poskytovania kvalitných aktuálnych údajov v čo najreálnejšom čase, ako aj máp, ukazovateľov a zjednodušeného prístupu k príslušným internetovým stránkam o kvalite okolitého ovzdušia prostredníctvom systému SEIS a strediska EEA pre údaje o ovzduší;
- vydávania integrovaných a cielených hodnotení znečistenia ovzdušia a hluku, vplyvu na ľudské zdravie a životné prostredie a účinnosti a vedľajších prínosov súvisiacich politík a opatrení;
- poskytovania každoročných hodnotení letnej hladiny ozónu (v súlade so smernicou, ktorá

sa týka ozónu v okolitom ovzduší) a kvality ovzdušia v pásmach a aglomeráciách (v súlade so smernicou o kvalite okolitého ovzdušia);

- prispieť k integrovanému environmentálnemu hodnoteniu EEA a analýzám životného prostredia a zdravia prostredníctvom širšieho využitia modelovacích techník a zdokonalených techník priestorového mapovania a infraštruktúry Inspire pri našej práci;
- úzkej spolupráce so sieťou Eionet, s Európskym tematickým centrom pre ovzdušie a klimatické zmeny, s atmosférickými službami systému GMES, s Eurostatom, Spoločným výskumným centrom (JRC) a ďalšími útvarmi EK, WHO, EHK OSN (príslušné programy, centrá a pracovné skupiny na základe tohto dohovoru), sieťou národných referenčných laboratórií pre kontrolu kvality/zabezpečenie kvality monitorovania kvality ovzdušia, s ďalšími poskytovateľmi údajov, ako sú regionálne orgány, mestá, priemyselné podniky a vedecké, výskumné a spoločenské inštitúty;
- zlepšenia využitia informácií o kvalite ovzdušia prostredníctvom multimediálnych, interaktívnych a ľahko využiteľných služieb.

(¹) Na otázku znečistenia ovzdušia v uzavretých priestoroch sa vzťahuje prierezová téma o životnom prostredí a zdraví.

1.2 Emisie látok znečisťujúcich ovzdušie

Náš hlavný cieľ

Poskytovať hodnotenia týkajúce sa emisií znečisťujúcich látok, vrátane toxických a nebezpečných znečisťujúcich látok, ovzdušia a v prípade potreby ďalších médií. To bude zahŕňať sledovanie pokroku a poskytovanie výhľadov dosahovania cieľov, ako je okrem iného vymedzené v príslušných európskych a medzinárodných právnych predpisoch, a hodnotenie účinnosti európskych politík a opatrení na zníženie emisií.

Analýza

Napriek tomu, že emisie kľúčových znečisťujúcich látok sa v posledných rokoch znížili, znečistenie ovzdušia stále spôsobuje nepriaznivé účinky na ľudské zdravie, ekosystémy a plodiny. Emisie znečisťujúcich látok vypúšťané zvyčajne z veľkých a malých zariadení a rozptýlených zdrojov, ako sú doprava, poľnohospodárstvo a domácnosti, naďalej vyvolávajú obavy.

V roku 2009 sa bude naďalej revidovať Göteborgský protokol Európskej hospodárskej Komisie OSN (EHK OSN) z 1. decembra 1999 k Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov, znižovaní acidifikácie, eutrofizácie a prízemného ozónu (LRTEP), ako aj smernice o národných limitoch emisií a integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania. Okrem toho sa koncom roka 2009 zavedie Európsky register uvoľňovania a prenosov znečisťujúcich látok (E-PRTR), ktorý nahradí súčasný Európsky register emisií znečisťujúcich látok (EPER).

Činnosť

Svoj cieľ dosiahneme prostredníctvom:

- poskytovania kvalitných aktuálnych údajov v čo najreálnejšom čase, ako aj ukazovateľov a zjednodušeného prístupu k príslušným internetovým stránkam o emisiách látok znečisťujúcich ovzdušie, a to prostredníctvom systému SEIS, Inspire a strediska EEA pre údaje o ovzduší;
- podpory Európskej komisie pri usmerňovaní zberu údajov o emisiách znečisťujúcich látok a skleníkových plynov a podávania správ v súlade s rôznymi existujúcimi právnymi predpismi vrátane smernice o národných limitoch emisií a mechanizmu monitorovania skleníkových plynov;

- vytvárania výročných správ EÚ o zozname emisií pre Dohovor EHK OSN o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov a pre smernicu o národných limitoch emisií a spoločne s programom EMEP preskúmaním národných zoznamov údajov o emisiách v ovzduší;
- poskytovania hodnotení o súčinnosti a vzájomnom vzťahu medzi politikami zníženia emisií znečisťujúcich ovzdušie a emisií skleníkových plynov a o účinnosti vybraných politík na zníženie kľúčových emisií znečisťujúcich látok a následných účinkoch na kvalitu ovzdušia;
- úzkej spolupráce so sieťou Eionet a ďalšími poskytovateľmi údajov, s Európskym tematickým centrom EEA pre ovzdušie a klimatické zmeny, s Dohovorom EHK OSN o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov (najmä s programom EMEP, jeho strediskom pre zoznam emisií a odhady, a s jeho pracovnou skupinou pre zoznamy emisií a odhady) a s útvarmi Európskej komisie (vrátane Eurostatu a Spoločného výskumného centra);
- uverejnenia príručky EMEP/EEA na tvorbu zoznamov látok znečisťujúcich ovzdušie na internetovej stránke EEA, ktorá sa bude pravidelne aktualizovať pracovnou skupinou EHK OSN EMEP pre zoznamy emisií a odhady;
- hostovania internetovej stránky Európskej komisie pre register E-PRTR a databázy IRIS a podpory súvisiacich príprav správ.

1.3 Biodiverzita

Náš hlavný cieľ

Poskytovať informácie, údaje a analýzy týkajúce sa biologickej diverzity vo vode, suchozemských systémoch a v pôde a v ovzduší prostredníctvom integrovaného analytického rámca, ktorý bude podporovať každú prioritnú oblasť a súvisiace aspekty vrátane sledovania pokroku a poskytovania výhľadov dosahovania cieľov, ako je okrem iného vymedzené v príslušných európskych a medzinárodných právnych predpisoch, a hodnotenie účinnosti európskych politík a opatrení.

Analýza

V nasledujúcich piatich rokoch sa bude vplyvom zvýšenej informovanosti o význame biodiverzity a ekosystémových službách pre dobré životné podmienky ľudí rozširovať oblasť politiky biodiverzity EÚ. Pozornosť sa bude zameriavať na tri politické priority na roky 2009–2013: ochranu kľúčových druhov a biotopov v súlade so smernicami o vtákoch a biotopoch; záväzok zastaviť pokles biodiverzity v EÚ do roku 2010 a správu o pokroku pomocou ukazovateľov (SEBI 2010); a napokon na dlhodobú víziu týkajúcu sa zachovania zdravia a pružnosti ekosystémových služieb (pozri časť 2.3).

Spojenie týchto priorít je dôležité z dvoch dôvodov: po prvé preto, lebo strata biodiverzity, najmä druhov a biotopov vyúsťuje do úpadku v tzv. ekosystémových službách, ktoré prirodzené systémy zabezpečujú; a po druhé preto, lebo na tieto a mnohé ďalšie prepojenia medzi týmito tromi prioritami je potrebný ucelený prístup k údajom a analýzám, aby sa predišlo nepotrebným súbežným tokom zberu údajov.

Činnosť

Svoj cieľ dosiahneme prostredníctvom:

- poskytovania údajov so zabezpečenou kvalitou na podporu európskych iniciatív podávania správ, najmä smerníc týkajúcich sa ochrany prírody, a to prostredníctvom systémov SEIS, Inspire a stredísk environmentálnych údajov EEA o biodiverzite a ekosystémoch a využívaní pôdy;
- vytvárania analýz o stave a trendoch individuálnych druhov a biotopov v súlade s príslušnými článkami v existujúcich právnych predpisoch Spoločenstva;
- prípravy správy o pokroku pri plnení cieľov EÚ a všeobecných cieľov v oblasti zastavenia/zníženia poklesu biodiverzity pomocou projektu Zjednodušenia európskych ukazovateľov biodiverzity v roku 2010;
- poskytnutia priestorovej analýzy konfliktov a potenciálnych vzájomných vzťahov, ktoré existujú medzi biodiverzitou, hospodárskym rozvojom a sociálnymi cieľmi s osobitným dôrazom na zmenu klímy a ciele ochrany;
- využitia týchto analytických vstupov a výsledkov z výskumných projektov financovaných EÚ zameraných na biodiverzitu na pravidelné správy EEA o stave životného prostredia a výhľadoch a na hodnotenie európskych ekosystémov (Eureca 2012);
- zlepšenia oznámení EEA o druhoch, biotopoch a ich spájaní do ukazovateľov, ktoré môžu využiť politickí činitelia, občania a médiá prostredníctvom multimediálnych kanálov vrátane mechanizmu klíringového strediska Európskeho spoločenstva pre biodiverzitu.

1.4 Emisie skleníkových plynov

Náš hlavný cieľ

Monitorovať a hodnotiť pokrok pri dosahovaní politických cieľov EÚ týkajúcich sa emisií skleníkových plynov (Kjóto a 2020), hodnotiť účinnosť politik a opatrení EÚ na zmiernenie zmeny klímy a podporiť rozvoj dlhodobých stratégií na zmiernenie zmeny klímy.

Analýza

Globálne otepľovanie bude mať ďalekosiahle dôsledky. Opatrenia na riešenie globálnej zmeny klímy sú nielen technicky realizovateľné, ale aj dostupné v porovnaní s vysokými nákladmi nezastaviteľnej zmeny klímy. V prvom rade treba dosiahnuť ciele Kjótskeho protokolu do roku 2012. Kľúčovou príslušnou právnou úpravou je spoločné úsilie členských štátov na dosiahnutie kjótskeho cieľa v oblasti emisií, systém obchodovania s emisiami EÚ (ETS), zameraný na odvetvie výroby energie a energeticky náročný priemysel, a mechanizmus monitorovania emisií skleníkových plynov EÚ. Na dosiahnutie cieľa navrhovaného EÚ, obmedziť zmenu na maximálne zvýšenie teploty o 2 °C nad predindustriálnu úroveň, je potrebné ďalšie podstatné zníženie emisií skleníkových plynov. V rámci dohovoru UNFCCC sa vyvíja globálny post-kjótsky režim s predpokladaným dosiahnutím dohody do konca roka 2009 v Kodani.

Činnosť

Svoj cieľ dosiahneme prostredníctvom:

- poskytovania údajov, informácií a ukazovateľov zozbieraných z krajín v súlade s príslušnými právnymi predpismi EÚ týkajúcimi sa zmiernenia zmeny klímy na podporu európskych iniciatív podávania správ, ako je výročný zoznam skleníkových plynov, a aktuálnejších odhadov, plného zúčtovania emisných kreditov v súlade s Kjótskym protokolom a právnymi predpismi EÚ, pravidelných aktualizácií ukazovateľov emisií skleníkových plynov a ročnej analýzy perspektív a účinnosti politik a opatrení na dosiahnutie kjótskych cieľov na roky 2008–2012 a všetkých nových cieľov, a to prostredníctvom systému SEIS a strediska EEA pre údaje o zmene klímy;
- poskytovania každoročných správ o skúsenostiach členských štátov so systémom obchodovania s emisiami EÚ, rozšírených o hodnotenie účinnosti tohto systému, projekty kjótskych mechanizmov a ďalšie trhy a projekty na kompenzácie uhlíka;
- vytváraním analýz a hodnotení spôsobov dosiahnutia nízkouhlíkového a „ekologickejšieho“ hospodárstva, ktoré zahŕňajú integrované perspektívy zmiernenia a prispôsobenia sa a alternatívne budúce scenáre, spájajúce sociálno-hospodársky rozvoj, emisie, systémy účtovania uhlíka a vplyv na kvalitu vody, množstvo vody, biodiverzitu, pôdy, lesy a oceány ako pohlcovače alebo zdroje, a vedľajšie prínosy pre kvalitu vzduchu a verejné zdravie;
- podpory projektu Európskej komisie na usmernenie zberu údajov o emisiách do ovzdušia a emisiách skleníkových plynov a podávania správ v súlade s rôznymi existujúcimi právnymi predpismi vrátane smernice o národných limitoch emisií a mechanizmu monitorovania emisií skleníkových plynov;
- podpory revízie rámcového dohovoru UNFCCC a všetkých technických otázok vyplývajúcich z negociačného procesu UNFCCC;
- vytvárania ľahko ovládateľného prístupu k správam, údajom, ukazovateľom a ďalším informáciám prostredníctvom strediska EEA pre údaje o zmene klímy so súvisiacimi analytickými nástrojmi a nástrojmi na podporu rozhodovania.

1.5 Sladká voda

Náš hlavný cieľ

Podporovať európske politiky súvisiace s kvalitou a množstvom vody prostredníctvom poskytovania integrovaného hodnotenia kvality, množstva a využitia vody, sledovať vývoj a poskytovať výhľady, pokiaľ ide o dosahovanie politických cieľov a systémov zabezpečovania kvality na základe aktuálnych, a pokiaľ možno čo najrealistickejších údajov, ukazovateľov, modelov a analýz.

Analýza

Napriek zlepšeniam v posledných rokoch sú mnohé sladkovodné ekosystémy v Európe stále ohrozené z dôvodu pokračujúceho vypúšťania emisií do vody, najmä v rámci poľnohospodárstva, fyzických zmien vodných plôch upravených na plavbu a na získanie energie z vody a vplyvu mimoriadnych udalostí a nesprávneho riadenia zdrojov spôsobujúceho záplavy a suchu.

V EÚ rámcová smernica o vode a súvisiace smernice o vode poskytujú integrovaný rámec na riešenie výziev týkajúcich sa hospodárenia s vodou. Prvé kolo plánov riadenia riečného povodia a súvisiacich programov opatrení v roku 2009 znamenajú významný začiatok od prípravy po realizáciu aktivít súvisiacich s implementáciou rámcovej smernice o vode. Implementácia smernice vyžaduje nepretržitú integráciu v sektorových činnostiach (poľnohospodárstvo, rozvoj vidieka, hospodárstvo, energetika, doprava, vodná infraštruktúra) a je potrebné podporiť ho intenzívnou výmenou informácií medzi príslušnými subjektmi o osvedčených postupoch a vhodných, účinných opatreniach.

Činnosť

Svoj cieľ dosiahneme prostredníctvom:

- poskytovania údajov, informácií a ukazovateľov zozbieraných z krajín v súlade s príslušnými právnymi predpismi EÚ o emisiách, kvalite a množstve vody na podporu európskych iniciatív podávania správ, vrátane preskúmania stavu povrchovej a podzemnej vody v Spoločenstve v roku 2012 na podporu článku 18 rámcovej smernice o vode, a to prostredníctvom systému SEIS, strediska EEA pre údaje o vode a európskeho informačného systému o vode (WISE);
- poskytovania integrovaných hodnotení znečistenia vody, kvality vody a účinnosti politik pomocou tzv. rámca hnacej sily, tlaku, stavu, vplyvu a reakcie (DPSIR), koncepcií integrovaného riadenia vodných zdrojov, služieb týkajúcich sa ekosystému, opisu zdrojov, pružnosti a priestorového mapovania;
- poskytovania informácií a analýz v oblasti vodnej rovnováhy a prispôsobenia sa zmene klímy prostredníctvom informačného systému o nedostatku vody a suchu v spolupráci so Spoločným výskumným centrom;
- poskytovania hodnotení vodných tovarov a služieb zdôrazňujúcich širšie súvislosti ekosystémov, biodiverzity a vplyv invázií cudzích druhov, účinky presakovania slanej vody, záplav a teplotných zmien;
- poskytovaním ľahko ovládateľného prístupu k správam, údajom, vrátane tých v takmer reálnom čase, k ukazovateľom, informáciám a príslušným analytickým nástrojom;
- zlepšenia verejného porozumenia záležitostiam týkajúcim sa kvality a množstva vody a zmeny klímy prostredníctvom multimediálnych, ľahko využiteľných, interaktívnych služieb.

1.6 Morské prostredie

Náš hlavný cieľ

Podporiť európske a medzinárodné politiky týkajúce sa morského prostredia a ich implementáciu poskytovaním integrovaných hodnotení EEA morského prostredia, ktoré zahŕňajú okrem iného prepojenia zdravého morského ekosystému s dobrými životnými podmienkami ľudí, podporenú aktuálnymi údajmi, ukazovateľmi, modelmi a analýzami.

Analýza

Súčet ľudského tlaku na morské prostredie vplyvom rybolovu, výskumu a využívania energií a zdrojov, vplyvom cestovného ruchu, námornej dopravy a znečistenia sa zvyšuje a všeobecný stav morských ekosystémov v celej Európe je pomerne zlý. Zmena klímy sa pridáva k týmto tlakom, čo má za následok vyššie teploty, okysľovanie oceánov, ktorými sa už znižuje schopnosť morí a oceánov absorbovať skleníkové plyny z atmosféry a pre niektoré morské formy života schopnosť fungovať. Politika EÚ teraz prijala tzv. ekosystémový prístup k riadeniu ľudských činností v morskom prostredí prostredníctvom svojich stratégií a smerníc.

Úspešná implementácia na celoeurópskej úrovni bude vyžadovať omnoho lepšiu charakterizáciu súčasnej situácie, minulých trendov a výhľadov prostredníctvom porovnateľných údajov a informácií vrátane sociálno-hospodárskych hybných síl a tlakov a zlepšený pohľad na možnosti a environmentálne dôsledky súčasného a budúceho využitia morského prostredia a regionálnych morí.

Činnosť

Svoj cieľ dosiahneme prostredníctvom:

- poskytovania podpory na objasnenie potrieb monitorovania a hodnotenia, zriadenia, zjednodušenia a zlepšenia prístupu k novým tokom údajov, informáciám a ukazovateľom z morského prostredia v súlade s príslušnými právnymi predpismi EÚ, najmä v súvislosti s rámcovými smernicami EÚ o morskej stratégii a vode (pobrežné vody), a to prostredníctvom systému SEIS, strediska EEA pre údaje o vode a európskeho informačného systému o vode (WISE);
- posilnenia rámca integrovaných morských hodnotení EEA rozšíreným pokrytím zložiek DPSIR pomocou zlepšených ukazovateľov, ako aj pomocou jednotných aspektov prístupu ekosystémových služieb (napr. ekonomické vyhodnotenie), morskej politickej iniciatívy Európskej námornej monitorovacej a dátovej siete (EMODNET), infraštruktúry Inspire, výhľadov a scenárov;
- príspevia k vytvoreniu hlavných morských služieb v rámci systému GMES;
- zvýšenia našej súčinnosti s dohovormi OSN a regionálnymi morskými regiónmi, vedeckou obcou a organizovanou občianskou spoločnosťou pri rozvoji integrovaných morských hodnotení s cieľom zabezpečiť, aby lepšie odrážali podmienky v každom európskom mori;
- vytvárania integrovaných hodnotení morského prostredia a účinnosti politik EÚ vrátane otázok týkajúcich sa biodiverzity, kvality vody, rybolovu a mora, stavu a hodnoty tovarov a služieb morského ekosystému podľa rôznych scenárov týkajúcich sa politik a prostredníctvom prispievania k morským hodnoteniam pre Baltské more v rámci švédskeho predsedníctva v roku 2009, španielskeho predsedníctva v roku 2010, pre iniciatívu Horizont 2020 v stredozemnej oblasti, k hodnoteniam o Arktíde pre EK a Radu ministrov severských krajín a Arktickú radu a pre hodnotenie Eureka 2012.

Strategická oblasť 2. Prierezové témy

Dopyt po prierezových integrovaných analýzach sa zvyšuje vplyvom rýchlo sa meniacich skutočností. Pozornosť sa, samozrejme, zameriava na modely spotreby a výroby Európy, ich vplyv na zmenu klímy a biodiverzitu, ako ich zásobujú ekosystémy na celom svete a ako tieto modely možno prispôbiť so zreteľom na zmenu. V dôsledku toho rastie požiadavka ucelených informácií o všetkých týchto procesoch. V globalizovanom hospodárstve, kde jednotlivci, podniky a vlády môžu využívať globálny dosah, množstvo rozličných druhov politik môže ovplyvniť pružnosť prirodzeného prostredia a zdroje, ktoré poskytujú, či už na súši alebo na mori.

Každá ľudská činnosť od dopravy po energetiku, od poľnohospodárstva po obchod, od cestovného ruchu po dobré životné podmienky ľudí sa môže prejavovať takým spôsobom, ktorý môže priniesť sériu postupných neúmyselných dôsledkov vedúcich k rýchlym nelineárnym zmenám a bodom zvratu pre prirodzené prostredie. Mnoho neistôt zdôrazňuje tieto skutočnosti a spôsob, akým môžu dopadnúť. Isté však je, že životné prostredie a hospodárstvo v tomto vzťahu neboli rovnocennými partnermi.

Všeobecný cieľ na obdobie rokov 2009–2013

Podporiť politiku rozvoja a hodnotenie v rámci prierezových tém prostredníctvom:

- nadviazania na dosiahnuté výsledky stratégie na roky 2004–2008 so zreteľom na metódy a analýzy potrebné na vytvorenie prierezových hodnotení, ako je priestorová analýza, ukazovatele vplyvu, výhľady a scenáre, hodnotenia účinnosti politiky, ekonomika;

- zapojenia týchto metód do činnosti explicitnejším spôsobom v rámci mnohých prierezových tém v tejto strategickej oblasti, ako je sektorová integrácia, zmena klímy, trvalo udržateľná spotreba a výroba a morské, suchozemské a kohézne politiky;
- venovania osobitnej pozornosti otázkam, ktoré sú prioritné pre správu SOER 2010, Eureka 2010 a IPCC 2013;
- vytvorenia aliancií a kapacít v rámci našich sietí na realizáciu takýchto prierezových analýz a hodnotení v rámci kontextu SEIS.

Práca je rozdelená na desať hlavných prierezových tém, ktoré sa objavujú v Európskej únii v politickom a environmentálnom kontexte:

- **Dôsledky zmeny klímy**
- **Zraniteľnosť a prispôbenie**
- **Ekosystémy**
- **Životné prostredie a zdravie**
- **Námorná oblasť**
- **Trvalo udržateľná spotreba a výroba a odpad**
- **Využívanie pôdy**
- **Poľnohospodárstvo a lesníctvo**
- **Energia**
- **Doprava**

2.1 Dôsledky zmeny klímy

Náš hlavný cieľ

Príamo prispieť k rozvoju politiky EÚ týkajúcej sa dôsledkov zmeny klímy zdokonalením príslušných ukazovateľov, realizáciou hodnotení v kombinácii so sociálno-hospodárskymi faktormi v Európe prostredníctvom trendov z minulosti, momentálneho výberu, priestorovej analýzy, hodnotení zameraných na budúcnosť a analýz politickej účinnosti vrátane ekonomických aspektov.

Analýza

Očakáva sa, že vplyv zmeny klímy na prírodné zdroje a ľudskú činnosť bude pokračovať napriek rozsiahlej činnosti na zníženie emisií skleníkových plynov. Aj keď sa dosiahne cieľ EÚ zameraný na obmedzenie zvýšenia teploty na maximálne o + 2 °C, stále to znamená, že dôsledkov bude oveľa viac. Zmena klímy vyvoláva ďalší tlak na prírodné a ľudské systémy, ktoré už sú vystavené čoraz väčšiemu tlaku globalizácie a modelov zvýšenej spotreby na celom svete.

V roku 2008 agentúra EEA v spolupráci so Spoločným výskumným centrom a Svetovou zdravotníckou organizáciou v Európe vypracovali správu o klimatických dôsledkoch založenú na viac ako 40 ukazovateľoch vzťahujúcich sa na fyzikálne, biologické a zdravotné dôsledky. Zo záverov vyplynulo, že zmeny súvisiace so zmenou klímy sú v každom ohľade rozsiahle a čoraz väčšie. Z údajov z rôznych globálnych pozorovaní a meracích programov *in-situ* takisto vyplýva, že zaznamenávame podmienky, ktoré presahujú najpesimistickejšie odhady zo správy panela IPCC z roku 2007.

Činnosť

Svoj cieľ dosiahneme prostredníctvom:

- zlepšenia a udržiavania informácií, údajov, ukazovateľov a modelov o dôsledkoch v stredisku environmentálnych údajov o zmene klímy agentúry EEA a ich prepojenia s informáciami a údajmi v strediskách pre environmentálne údaje o vode, biodiverzite a využití pôdy;
- vydávania množstva hodnotení dôsledkov zmeny klímy a súvisiacich hodnotení v tematických oblastiach spojených so širšími stratégiami týkajúcimi sa životného prostredia a trvalej udržateľnosti pre hodnotenia SOER 2010 a Eureka 2012 a pravidelnej aktualizácie hodnotenia dôsledkov zmeny klímy v Európe založeného na ukazovateľoch s cieľom odpovedať na objavujúce sa žiadosti o podporu;
- práce s výskumnými tímami v celej Európe na zlepšenie regionalizácie pokrokových štúdií dôsledkov zmeny klímy;
- vyvíjania modelov a údajov v partnerstve s ECMWF na vytvorenie klimatologického archívu zmenšeného rozsahu na retrospektívne modelovanie a predpovedanie klímy Európy na subregionálnej priestorovej úrovni;
- vytvárania multimediálnych, používateľsky priaznivých a viacjazyčných produktov o rozsahu dôsledkov zmeny klímy.

2.2 Zraniteľnosť a prispôsobenie

Náš hlavný cieľ

Podporiť rozvoj nových politík EÚ a európskych politík týkajúcich sa zraniteľnosti, adaptácie a predchádzania katastrofám a vyrovnávaniu sa s ich následkami prostredníctvom rozvoja on-line prístupu k príslušným environmentálnym informáciám. Rovnako podporiť pozorovania pre rýchle priestorové mapovanie a nástroje na podporu rozhodovania, prostredníctvom systému SEIS a služieb GMES na pomoc členským štátom pri plnení ich cieľov na riešenie dôsledkov zmeny klímy, adaptácie, mapovania zraniteľnosti, ako predchádzať katastrofám a vyrovnáť sa s ich následkami.

Analýza

Zraniteľnosť prírodných zdrojov a ľudskej činnosti sa v Európe v dôsledku zmeny klímy zvyšuje. Prejavuje sa to zvyšovaním extrémnych teplôt, zrážok, záplav, veterných búrok, sucha, lesných požiarov, intenzívneho využívania pôdy, priemyselného rozvoja, rozširovania miest, budovania infraštruktúry a straty biodiverzity. V zelenej knihe EÚ z roku 2007 o prispôbovaní sa zmene klímy sa zdôrazňovalo zvýšené riziko škôd pre ľudí, infraštruktúru a životné prostredie v EÚ a pozornosť sa zameriavala na potrebu včasnej činnosti a politickej reakcie v Európe.

V súlade s rámcových dohovorom OSN sa realizuje päťročný pracovný program týkajúci sa dôsledkov, zraniteľnosti a adaptácie. Pracuje sa na globálnom post-kjótskom režime vrátane prispôsobenia sa zmene klímy. Dosiahnutie dohody je naplánované na koniec roka 2009 v Kodani.

Európska komisia v súčasnosti pripravuje bielu knihu o adaptácii s možnosťou začlenenia adaptácie do politík EÚ v najzraniteľnejších regiónoch. Európska komisia takisto plánuje oznámenie o iniciatíve Spoločenstva v oblasti prevencie katastrof zamerané na systematické zhromažďovanie informácií na podporu opatrení v celej EÚ.

Činnosť

Svoj cieľ dosiahneme prostredníctvom:

- zberu a hodnotenia príslušných údajov týkajúcich sa politiky na európskej úrovni na mapovanie cezhraničnej environmentálnej zraniteľnosti v EÚ a susedných krajinách v spolupráci s ďalšími európskymi organizáciami (napr. GR ENV, JRC, EMSA, ESA);
- podávania správ o vnútroštátnych klimatických adaptačných plánoch a poskytovaní usmernení a podpory na výmenu informácií o regionálnych stratégiách a osvedčených postupoch v oblasti prevencie, riadenia a adaptácie;
- hodnotenia dôsledkov prírodných katastrof a priemyselných nehôd v Európe na životné prostredie, ako aj existujúcich opatrení na ich prevenciu a vyrovnávanie sa s nimi, na doplnenie informácií o ekonomických stratách a sociálnom vplyve zhromaždených inými organizáciami;
- podpory vytvárania mechanizmu klíringového strediska Spoločenstva na výmenu informácií a osvedčených postupov o prevencii a riadení katastrof, ktoré sa má vytvoriť so sieťami príslušných subjektov v oblasti prevencie a riadenia katastrof v celej Európe;
- rozvoja prototypu tzv. Európskeho klíringového strediska pre dôsledky zmeny klímy, zraniteľnosť a adaptáciu s cieľom poskytovať prístup k údajom o zmene klímy v Európe a k scenárom s informáciami o opatreniach a osvedčených postupoch vrátane ekonomických nákladov, prepojeného so strediskom agentúry EEA pre údaje o zmene klímy a vystupujúceho v súlade s klíringovým strediskom pre predchádzanie katastrofám a vyrovnávanie sa s ich následkami.

2.3 Ekosystémy

Náš hlavný cieľ

Podporiť začlenenie hľadiska týkajúceho sa ekosystémov a služieb do hodnotenia súčasných a budúcich tematických politík EÚ, sektorového rozvoja v medzinárodných a regionálnych politických oblastiach, do ukazovateľov agentúry EEA, kľúčových výkazových činností a integrovaného hodnotenia ako SOER 2010 a Eureka 2012.

Analýza

Ekosystémové služby predstavujú transformáciu množstva prirodzených aktív na produkty, ktoré ľudia potrebujú, zužitkujú a zhodnocujú. Ide o zásobovateľské služby — produkty získané z ekosystémov vrátane genetických zdrojov, potravy a vláknin, sladkej vody; regulačné služby — výhody z regulácie ekosystémových procesov vrátane kontroly záplav a chorôb, klímy, vody a ľudského zdravia; kultúrne služby — vrátane nemateriálnych výhod, ako sú rekreácia, estetické hodnoty a duchovné obohatenie; a podporné služby — tie, ktoré sú nevyhnutné na produkciu všetkých ostatných ekosystémových služieb vrátane produkcie biomasy, čistého ovzdušia, kolobehu živín a vody.

Tieto prirodzené služby nie sú náležite uznané hospodárskymi trhmi, vládnymi politikami a postupmi hospodárenia s pôdou, a preto mnohým ekosystémovým službám hrozí, že sa stratia alebo im hrozí veľké riziko straty pružnosti. Širšie uplatňovanie koncepcie ekosystémových služieb v Európe, spojenej s preskúmaním Miléniového hodnotenia ekosystémov 2005 a s iniciatívou G8+5 pre zasadnutie Dohovoru o biologickej diverzite v roku 2010 týkajúce sa ekonomiky ekosystémov a biodiverzity, poskytne silné ekonomické argumenty, ktoré môžu zmeniť politické priority, činnosť a financovanie v rámci environmentálnej politickej oblasti, ako aj vzbudiť pozornosť ďalších zainteresovaných strán z rôznych odvetví na zvýšenie ich informovanosti o hospodárskom význame zmeny.

Činnosť

Svoj cieľ dosiahneme prostredníctvom:

- vytvorenia hodnotenia Eureka 2012, prvého hodnotenia ekosystémov v Európe na podporu preskúmania Miléniového hodnotenia ekosystémov;
- podpory štúdie s názvom Ekonómia ekosystémov a biodiverzity (TEEB), Miléniového hodnotenia ekosystémov a iniciatívy nového celosvetového ekologického dohovoru UNEP, pokiaľ ide o opis zdrojov, dokumentovanie pružnosti ekosystémov a poskytovanie analýz ich zhodnotenia;
- zvýšenia informovanosti o hodnote a využití prirodzených zdrojov prostredníctvom analýz trhových mechanizmov pre ekosystémové služby;
- zlepšenia poznatkov o prahových hodnotách a pružnosti v ekosystémoch Európy, a najmä pokiaľ ide o zmenu klímy, napr. absorpciu uhlíka, trofickú dynamiku, zásobovanie a fragmentáciu krajiny;
- maximalizácie využitia existujúcich údajov a priestorových modelovacích techník na podporu analýz zdravia a pružnosti ekosystémových služieb v rámci Európy a na celom svete z hľadiska vplyvu Európy a vznikajúceho sektorového dopytu;
- aktualizácie rámcov ukazovateľov EEA, vrátane SEBI 2010, pomocou prístupu ekosystémových služieb a ich integrácie do hodnotení EEA;
- poskytovania oznámení a vzdelávacích materiálov o ekosystémových službách pre verejnosť, politických činiteľov a vedeckých odborníkov prostredníctvom multimediálnych kanálov, vrátane mechanizmu klíringového strediska ES pre biodiverzitu.

2.4 Životné prostredie a zdravie

Náš hlavný cieľ

Realizovať v spolupráci s OECD, Eurostatom, Spoločným výskumným centrom a agentúrami EÚ množstvo hodnotení a zhromažďovanie údajov s cieľom poskytovať podporu pre rozvoj politiky zameranej na obmedzenie nepriaznivých účinkov znečisťujúcich látok, chemikálií a rôznych technológií na ľudské zdravie. Dôraz sa bude klásť aj na štúdie, ktorými sa zdôrazní potreba včasnej reakcie, a na výhody preventívnych a bezpečnostných opatrení.

Analýza

Kvalita životného prostredia a súvis s ľudským zdravím je jednou z priorit 6. environmentálneho akčného programu. Odráža sa takisto v novom akčnom programe Spoločenstva na roky 2008–2013 v oblasti zdravia; v akčnom pláne EÚ v oblasti životného prostredia a zdravia na roky 2004–2010; v obnovenej stratégii EÚ pre trvalo udržateľný rozvoj; v hlavných chemických politikách EÚ a v akčnom programe Svetovej zdravotníckej organizácie v oblasti životného prostredia a zdravia detí. V strednodobých hodnoteniach týchto programov sa uznal dosiahnutý pokrok, ale dôrazne sa skonštatovala potreba zintenzívnenia práce v budúcnosti.

Na nedávnom zasadnutí Rady EÚ ministri zdravotníctva zdôraznili potrebu včasnej akcie, výhody preventívnych a bezpečnostných opatrení, a potrebu rozvoja nástrojov na predvídanie, prevenciu a reakciu na potenciálne hrozby vyplývajúce zo vznikajúcich a opätovne sa objavujúcich otázok, ako sú nanotechnológie, a posilniť zapojenie príslušných zainteresovaných strán prostredníctvom partnerstiev v sektoroch na všetkých úrovniach. Požadovali tiež informácie o environmentálnych faktoroch s pozitívnymi zdravotnými účinkami, ako sú biodiverzifikované prostredia, nemotorizované dopravné prostriedky a podmienky bývania.

Činnosť

Svoj cieľ dosiahneme prostredníctvom:

- zlepšenia dostupnosti informácií o životnom prostredí a zdraví a chemických látkach vrátane ďalšieho rozvoja ukazovateľov, priestorových analýz a prepojení so SEIS a GMES;
- testovania uplatniteľnosti rôznych metodologických prístupov vrátane biomonitorovania na stanovenie nepriaznivých aj priaznivých účinkov znečisťujúcich látok (vrátane plastov, látok narúšajúcich endokrinný systém, geneticky modifikovaných plodín na palivo a vlákna) v životnom prostredí a ekosystémoch (vrátane okolitého a vnútorného ovzdušia, vody a pôdy) na fungovanie ekosystému a ľudské zdravie a dobré životné podmienky;
- preskúmania environmentálnej záťaže znečisťujúcich látok a chemikálií vrátane aspektov veku, sociálno-hospodárskeho stavu a migračného pozadia;
- poskytnutia vstupov pre všetky hlavné hodnotenia agentúry EEA vrátane SOER 2010 a Eureka 2012, jej regionálne hodnotenia a rôzne medzinárodné správy a hodnotenia, ako je ministerská konferencia OSN s názvom Životné prostredie pre Európu.
- vydania správy o práci Bradforda-Hilla týkajúcej sa kauzálnych kritérií v oblasti životného prostredia a zdravia;
- spolupráce s kľúčovými partnermi týkajúcej sa významných medziinštitucionálnych procesov EÚ a hlavných udalostí a zasadnutí, ako je ministerská konferencia WHO a konferencia Európskej asociácie verejného zdravia v roku 2009;
- a zlepšenia rozhodovacích nástrojov týkajúcich sa riešenia neistoty, rizika, ignorovania a opatrnosti v rámci kľúčových otázok životného prostredia a zdravia.

2.5 Námorná oblasť

Náš hlavný cieľ

Posilniť spoluprácu a podporiť aktivity týkajúce sa informácií a údajov v oblasti námornej a morskej politiky EÚ, ktoré nám umožnia určiť, využiť a preskúmať ekonomické údaje o námorných činnostiach, realizovať hodnotenia morského priestorového plánovania a spolupracovať so zdrojovými organizáciami s cieľom integrovať významné environmentálne informácie.

Analýza

Námorná politika EÚ a jej environmentálny pilier, rámcová smernica o morskej stratégii, kladie ekosystémový prístup do centra integrovanej politickej odpovede na otázky týkajúce sa oceánov, morí a pobrežia. Pri tomto prístupe sa zohľadňuje vysoký environmentálny potenciál európskych morí a pobrežných systémov pri poskytovaní vitálnych ekologických služieb navzdory zvyšujúcemu sa tlaku zmeny klímy a intenzifikácii rôznych konkurenčných hospodárskych činností (okrem iného námornej dopravy, rybolovu, energie, využívania zdrojov) v celej európskej námornej oblasti.

Na integrované hodnotenia sú teraz potrebné nové a extenzívnejšie monitorovacie a analytické metódy. Budú sa zakladať na rozvoji v oblasti technologických a informačných systémov, ktorý už prebieha, ako je Atlas morí EÚ, a na špecifickej podpore Európskej námornej monitorovacej a dátovej siete (EMODNET) s prepojeniami na systémy WISE — námorná oblasť a SEIS. Tieto pomôžu prepojiť zdrojové organizácie a poskytnú on-line a spoločný prístup k potrebným údajom na podporu morského priestorového plánovania a stavu podávania správ o životnom prostredí.

Činnosť

Svoj cieľ dosiahneme prostredníctvom:

- vytvorenia spoločnej metodológie pre viacrozmerné (napr. krajina morského dna) a funkčné (napr. energetický potenciál, zóny útočiska) mapovanie európskych morí s cieľom prispieť k európskemu Atlasu morí, poskytnúť priestorovo významné hodnotenia a vstup pre morský modul európskeho informačného systému o vodách (WISE);
- harmonizácie mapovania morského dna a biotopov v súlade s veľkorozmerným mapovaním a klasifikáciou kompatibilnými s databázou EUNIS;
- vykonávania analýz opisu morských ekosystémov, pokiaľ ide o sociálno-hospodárske činnosti;
- prispenia k priestorovej informačnej platforme v systéme WISE na vyhľadávanie, prezeranie a diskusiu o údajoch, ktorá sa pripája k Európskej námornej monitorovacej a dátovej sieti (EMODNET);
- poskytovania námornej časti a podpory integrovanému prístupu v komentovanom náčrte pre morské/námorné otázky v hodnotení SOER 2010 so zameraním na hodnotenie účinnosti politik a postupov morského priestorového plánovania;
- prispenia k hodnoteniu príslušnej námornej politiky ako vstupu pre súvisiace otázky (napr. cestovný ruch, doprava), ako aj ďalších regionálnych aspektov pre dvojročnú syntetickú správu o pokroku Horizont 2020, stratégiu pre oblasť Baltského mora v rámci švédskeho predsedníctva v roku 2009 a španielskeho predsedníctva v roku 2010;
- vytvárania ľahko ovládateľného prístupu k správam, údajom, ukazovateľom a ďalším informáciám prostredníctvom strediska EEA pre údaje o vode so súvisiacimi analytickými nástrojmi.

2.6 Trvalo udržateľná spotreba a výroba a odpad

Náš hlavný cieľ

Podporiť globálne aktivity, aktivity EÚ a vnútroštátne aktivity týkajúce sa spotreby a výroby, riadenia zdrojov a odpadu posilnením analytickej základne prostredníctvom rozvoja a využitia trvalo udržateľnej spotreby a výroby a ďalších štrukturálnych ukazovateľov, analýzy životného cyklu, environmentálnych správ, integrovaných hodnotení, výhľadov a scenárov, najmä so zreteľom na bývanie, potravu, mobilitu a cestovný ruch/rekreáciu.

Analýza

Čoraz väčšmi sa uznáva, že ako Európania musíme prevziať zodpovednosť za environmentálne dôsledky našich modelov spotreby a výroby v rámci Európy a ich environmentálne dôsledky vyplývajúce zo životného cyklu v iných častiach sveta. Trvalo udržateľná správa materiálových zdrojov a odpadu je neoddeliteľnou súčasťou tejto zodpovednosti.

Význam trvalo udržateľnej spotreby a výroby vrátane vytvárania odpadu a využívania zdrojov sa odráža v politických prioritách a plánoch, najmä pokiaľ ide o preskúmanie trvalo udržateľnej spotreby a výroby a odpadu podľa plánu Komisie OSN pre trvalo udržateľný rozvoj (ďalej len „komisia UNCSD“) na roky 2010–2011, o akčný plán EÚ týkajúci sa trvalo udržateľnej spotreby a výroby a trvalo udržateľnej priemyselnej politiky, o revíziu tematických stratégií pre trvalo udržateľné využívanie prírodných zdrojov a pre prevenciu a recykláciu odpadu v roku 2010, o ďalšie politiky EÚ týkajúce sa odpadu vrátane revízie rámcovej smernice o odpade a o vnútroštátne politiky týkajúce sa trvalo udržateľnej spotreby a výroby, zdrojov a odpadu. Takisto sa odráža vo zvýšenom zameraní podnikov na sociálnu zodpovednosť, účinnosť vo využívaní zdrojov a systémy environmentálneho riadenia a vo väčšej pozornosti venovanej modelom trvalo udržateľnej spotreby v Európe.

Činnosť

Svoj cieľ dosiahneme prostredníctvom:

- vytvárania a udržiavania ukazovateľov trvalo udržateľnej spotreby a výroby, odpadu a zdrojov prostredníctvom systému SEIS a stredísk environmentálnych údajov Eurostatu;
 - podpory vykonávania akčného plánu EÚ pre trvalo udržateľnú spotrebu a výrobu, tematických stratégií EÚ, vnútroštátnych politík v oblasti trvalo udržateľnej spotreby a výroby, globálneho marakéšskeho procesu týkajúceho sa trvalo udržateľnej spotreby a výroby a preskúmania
- trvalo udržateľnej spotreby a výroby komisiou UNCSD prostredníctvom hodnotení politickej účinnosti a integrovaných hodnotení environmentálnych dôsledkov výroby a spotreby v Európe a ďalších regiónoch sveta;
 - posilnenia úsilia v úzkej spolupráci s Eurostatom, Spoločným výskumným centrom, s OECD a s OSN s cieľom ďalej rozvíjať integrované ekonomické a environmentálne správy;
 - vykonávania analýz týkajúcich sa životného cyklu, dostupnosti zdrojov a produktivity, čistejšej výroby a ekologicky účinných výrobkov;
 - vytvárania výhľadov a scenárov trvalo udržateľnej spotreby a výroby pre Európu;
 - podpory implementácie rámcovej smernice o odpade a tematickej stratégie o prevencii a recyklácii odpadu prostredníctvom analýz rôznych tokov odpadu;
 - práce s podnikateľmi a malými a strednými podnikmi s cieľom podeliť sa o skúsenosti a osvedčené postupy týkajúce sa stratégií trvalo udržateľného podnikania, podnikovej sociálnej zodpovednosti, systému EMAS a úlohy maloobchodníkov;
 - posilnenia práce na trvalo udržateľnej výrobe a ekologickej inovácii v spolupráci s OECD;
 - podpory susedných krajín týkajúcej sa trvalo udržateľnej spotreby a výroby a potrieb informovania o odpade, čo sa týka najmä stredomorských krajín v rámci iniciatívy Horizont 2020 a krajín západného Balkánu spolupracujúcich s agentúrou EEA;
 - zlepšenia komunikácie s politickými činiteľmi a spotrebiteľmi o tom, ako obmedziť environmentálne dôsledky spotreby a vytvoriť možnosti pre trvalo udržateľnejšie výrobky a výrobu.

2.7 Využívanie pôdy

Náš hlavný cieľ

Informovať politických činiteľov, odborníkov a verejnosť o tom, ako zvýšená intenzita využívania zdrojov založená na priestore alebo pôde vedie ku konfliktom a potenciálnym nezvratným zmenám prostredníctvom analytickej platformy pre priestorovú analýzu, cieleného modelovania využitia pôdy, integrácie sociálno-hospodárskych štatistík a informácií o pôde s vysokým rozlíšením a služieb plánovania na preskúmanie procesov urbanizácie a využitia pôdy.

Analýza

V novej Lisabonskej zmluve EÚ sa zdôrazňuje skutočnosť, že politický nástroj na koordináciu, koherentnosť a súčinnosť sektorových politík je nevyhnutný na trvalo udržateľný priestorový rozvoj a viacúrovňový systém správy európskeho kontinentu. Cieľom prvého akčného programu na implementáciu územnej agendy EÚ je najmä rozvíjať pevnú platformu poznatkov a hodnotení stavu, perspektív, trendov a politických dôsledkov pre rôzne európske územia.

Za posledné desaťročie agentúra analyzovala konflikty týkajúce sa využitia priestoru a pôdných zdrojov v Európe a konštatovala, že budú vyvolané urbanizáciou, rastom dopravy, posunom v poľnohospodárskych prioritách, novými formami cestovného ruchu, vývojom spoločenských aspirácií týkajúcich sa mobility a bývania, demografiou a sústavnými zmenami územnej krajiny vplyvom zmeny klímy, čo ohrozí ekologickú a sociálnu pružnosť.

Činnosť

Svoj cieľ dosiahneme prostredníctvom:

- integrovania všetkých príslušných geopriestorových dátových súborov a informácií na európskej úrovni prostredníctvom systému SEIS, Inspire a strediska pre údaje o využití pôdy, vrátane operačnej databázy o hlukových mapách a údajoch ako súčasť realizácie siete ReportNet pre smernicu o environmentálnom hluku;
- práce so sieťou ESPON 2013 na vymedzenie a testovanie nového súboru územných ukazovateľov na podporu priestorového plánovania a porozumenie rôznym rozvojovým perspektívam;
- poskytnutia hodnotení európskeho územného rozvoja pomocou pokročilých priestorových analytických techník, minulých trendov, momentálneho výberu, hodnotení zameraných na budúcnosť, analýzy účinnosti politiky vrátane ekonomiky rôznych ciest, v partnerstve najmä s GR REGIO, Spoločným výskumným centrom a Eurostatom;
- práce s Eurostatom, OSN a národnými štatistickými úradmi s cieľom zabezpečiť, aby sa správy o pôde, vode a ekosystémoch vedené agentúrou EEA stali globálnou normou v rámci environmentálnych správ OSN;
- plného využitia dokončeného zoznamu využívania pôdy podľa projektu Corine v roku 2006 a súvisiacich databáz, najmä informácií o zastavaní pôdy s vysokým rozlíšením;
- podpory rozvoja pôdných služieb GMES a systémov globálneho pozorovania;
- vykonávania vybratých regionálnych a tematických hodnotení (napr. o mestských, horských a vidieckych oblastiach, o cestovnom ruchu, doprave a hlukovom mapovaní, o dôsledkoch pôdnej erózie, oceňovaní pôdy a daniach) a poskytovania vstupov pre hodnotenia SOER 2010 a Eureka 2012.

2.8 Poľnohospodárstvo a lesníctvo

Náš hlavný cieľ

Poskytovať integrované analýzy trendov využitia pôdy v poľnohospodárstve a lesníctve prostredníctvom hodnotení ich súčasného a budúceho vplyvu na vodu, pôdu, kvalitu ovzdušia, biodiverzitu a krajinu. To pomôže zhodnotiť vplyv nových spoločenských požiadaviek, demografických a technologických trendov týkajúcich sa prirodzeného prostredia a vytvorí základ na hodnotenie politiky a spätnú väzbu pre sektorové a environmentálne politiky.

Analýza

Využitie poľnohospodárskej a lesnej pôdy v Európe na výrobu prvotných surovín (potraviny, krmivo, biomasa na energetické a materiálne účely) bude v nasledujúcich desaťročiach čoraz intenzívnejšie. Vyplýva to z nových požiadaviek, pokroku v technologickej oblasti (napr. enzýmové trávenie celulózoých látok, inžinierstvo vlastností potraviny, pestovanie plodín vrátane geneticky modifikovaných organizmov) a zmien v poľnohospodárskych postupoch. Lesníctvo a poľnohospodárstvo čoraz viac ustupujú pred spoločným koncovým využitím na výstavbu budov, energiu a biomateriály, čo vedie k väčšiemu dopytu po dostupnej ploche pôdy. Vplyvom očakávaných dôsledkov zmeny klímy a premeny pôdy pre sektory urbanizmu a služieb sa zvýši tlak na vodné a pôdne zdroje, ako aj účinky na biodiverzitu, krajinu a kvalitu ovzdušia.

Agentúra EEA pracovala na agroenvironmentálnych ukazovateľoch, vytvárala koncepciu poľnohospodárskej pôdy s vysokou prírodnou hodnotou a preskúmala politickú integráciu, napr. so zreteľom na výrobu bioenergie.

Činnosť

Svoj cieľ dosiahneme prostredníctvom:

- integrovania ekonomických a biofyzikálnych modelov a údajov na hodnotenie hybných síl skrývajúcich sa za environmentálnymi dôsledkami sociálno-hospodárskych trendov na informovanie sektorových politických diskusií v politikách týkajúcich sa poľnohospodárstva, bioenergie a rozvoja vidieka;
- rozšírenia súborov ukazovateľov týkajúcich sa sektora, priestorových analýz a databáz o poľnohospodárskych postupoch a nových trendoch využívania pôdy, napr. kombinovaný vplyv produkcie potraviny, krmiva a biomasy na vodné zdroje, používanie hnojív a pesticídov, metódy obrábania pôdy, ustajnenie dobytku, v spolupráci s útvarmi Komisie a UNEP;
- vykonávania hodnotení kritických otázok, ako je uhlíková bilancia spojená so zmenou využívania pôdy, a to v rámci Európy, ako aj celosvetovo, preskúmanie environmentálnych dôsledkov cudzích druhov a geneticky modifikovaných plodín, najmä na bioenergiu a vlákna;
- podpory úsilia rozvíjať environmentálne správy a správy o ekosystémoch na účely získania informácií pre analýzy týkajúce sa adaptácie a zmiernenia zmeny klímy a ich poskytnutie ako vstupov pre hodnotenia agentúry EEA vrátane Eureka 2012 a SOER 2010.

2.9 Energia

Náš hlavný cieľ

Poskytnúť integrované hodnotenia, analýzy toho, ako zmeny v politike a operácie v rámci energetického sektora prispievajú k zmierneniu zmeny klímy, ovplyvňujú ľudské zdravie a životné prostredie, náklady a zisky, pokrok pri dosahovaní politických cieľov a environmentálnej účinnosti, podporených aktualizovanými údajmi, modelmi a ukazovateľmi.

Analýza

Energetická politika bude naďalej zohrávať ústrednú úlohu v boji proti zmene klímy, kým zároveň zabezpečuje bezpečné zásobovanie Európy energiou. Výroba a spotreba energie vrátane obnoviteľnej energie, ako je bioenergia, má podstatný vplyv na ľudské zdravie a životné prostredie prostredníctvom emisií látok znečisťujúcich ovzdušie, tvorby odpadu, poškodzovania pôdy, ropných havárií atď. Európska komisia ďalej rozvíja legislatívny balík politík týkajúcich sa energie a zmeny klímy schválený v decembri 2008 vrátane opatrení na dosiahnutie cieľov do roku 2020 pre obnoviteľné zdroje energie, palivo na cestnú dopravu a energetickú účinnosť, vytvorenie rámca na zachytávanie a uskladnenie uhlíka a rozvoj demonštračných závodov. Realizuje sa aj ďalšie úsilie v oblasti energetickej účinnosti, zníženia dopytu po energii, urýchlenia vybudovania skutočného vnútorného trhu s energiou, podpory energetického výskumu a technologického rozvoja a posilnenia medzinárodnej spolupráce týkajúcej sa energetických otázok. Európske úsilie v tejto oblasti je pevne zviazané s úsilím vo zvyšku sveta.

Činnosť

Svoj cieľ dosiahneme prostredníctvom:

- rozvoja a udržiavania energetických a environmentálnych ukazovateľov a osvedčených postupov založených na vnútroštátnych údajoch a informáciách predložených agentúre EEA, IEA, UNEP, Eurostatu a ďalším útvarom Komisie;
- hodnotenia environmentálnych obmedzení a výhod technológií obnoviteľných zdrojov, rozvinutia nových energetických technológií a zdrojov vrátane biopalív a využitia rašelinísk, zachytávania a uskladnenia uhlíka, v spolupráci s Európskou komisiou, UNEP a výskumným a podnikateľským spoločenstvom;
- zabezpečenia pravidelných aktualizácií o energetických a environmentálnych ukazovateľoch vrátane energetických dodávok a vstupov pre integrované hodnotenia EEA;
- hodnotenia tlakov z oblasti výroby a spotreby energie na životné prostredie vrátane energetickej účinnosti a politík na strane dopytu, výberu paliva, zmiernenia zmeny klímy/spôsobu energetickej bezpečnosti a nákladov, ziskov a vzájomných vzťahov týkajúcich sa environmentálnych aspektov, ako je voda a biodiverzita, týchto spôsobov.

2.10 Doprava

Náš hlavný cieľ

Hodnotiť dôsledky dopravy na ľudské zdravie a životné prostredie pomocou dopravných a environmentálnych ukazovateľov, modelov a scenárov. To bude zahŕňať okrem iného sledovanie pokroku pri dosahovaní politických cieľov týkajúcich dopravy a úsilie o potvrdenie možných nových riešení pre prístup a trvalo udržateľnú mobilitu.

Analýza

Doprava je neoddeliteľnou súčasťou väčšiny aktivít, ktoré spoločne tvoria základ národného hrubého domáceho produktu. Objem dopravy sa zvyšuje viac-menej súčasne s hospodárstvom, a preto ovplyvňuje mnohé environmentálne otázky, z ktorých najvýznamnejšie sa týkajú zmeny klímy, straty biotopov, hluku a znečistenia ovzdušia. Aj keď sa rast emisií skleníkových plynov z odvetvia dopravy nedávno spomalil, prognózy do budúcnosti predpokladajú významný nárast, ak sa neuplatnia dodatočné zmierňujúce opatrenia.

EÚ preto zvažuje viacero politík a opatrení, ako je začlenenie leteckej dopravy do systému obchodovania s emisiami EÚ, zníženie emisií CO₂ z automobilov a schémy spolpatnenia infraštruktúry. Mali by sme sa však vyhnúť tomu, aby sa doprava spájala len so zmenou klímy. Balík opatrení v oblasti dopravy šetrnejšej k životnému prostrediu je krokom na prehĺbenie diskusie.

Rozvoj politiky dopravy je do veľkej miery vedený s cieľom vytvoriť lepší trvalo udržateľný dopravný systém s prístupom a mobilitou v jeho centre. Zatiaľ však tieto podmienky nie sú funkčné a neuláhčujú environmentálne zlepšenia. V odpovedi na čoraz ambicióznejšie ciele emisií skleníkových plynov je potrebné rozvíjať sektorovo špecifické ciele. Na zabezpečenie akýchkoľvek súbežných ziskov by sa tieto ciele mali takisto vzťahovať na všetky hlavné aspekty (emisie do ovzdušia, hluk, strata biotopu atď.), tzv. trvalo udržateľného dopravného systému a jeho využitia.

Činnosť

Svoj cieľ dosiahneme prostredníctvom:

- zachovania, rozvoja a zjednodušenia dopravných a environmentálnych ukazovateľov a práce s Eurostatom, ITF/OECD a Európskou komisiou na doplnenie zberu údajov agentúry EEA prostredníctvom partnerov siete Eionet najmä v oblastiach hodnotenia dopravného hluku, využívania pôdy a modelov prepravy tovaru;
- vydávania hodnotení založených na ukazovateľoch pokroku sektora dopravy v začleňovaní environmentálnych hľadísk do politík ako vstupu pre pravidelné integrované a prierezové hodnotenia EEA;
- analýzy vplyvu premávky na kvalitu ovzdušia a hluk v európskych mestách;
- budovania geograficky špecifických zoznamov dopravných emisií;
- informovania procesu zlepšovania environmentálneho výkonu medzinárodnej leteckej dopravy a námornej dopravy a ich začlenenia do post-kjótskeho režimu na zmiernenie zmeny klímy prostredníctvom zamerania príslušných informácií predovšetkým na emisie látok znečisťujúcich ovzdušie a skleníkových plynov;
- rozvoja scenárov pre systém trvalo udržateľnej dopravy, preskúmania energetickej účinnosti, trvalo udržateľnej mobility a prístupu a súčinnosti s rozvojom susedstva a kraja prostredníctvom určenia a opisu rôznych možných opatrení, technologických možností, možností riadenia dopytu a možností správania používateľov v spolupráci s dopravným odvetvím, Spoločným výskumným centrom a útvarmi Európskej komisie.

Strategická oblasť 3. Integrované environmentálne hodnotenie

Existuje zvýšený dopyt po realizácii environmentálnych hodnotení alebo po príspevku k takýmto hodnoteniam týkajúcich sa rôznych geografických oblastí v Európe, v susedných krajinách a na celom svete. Tieto hodnotenia sú potrebné na vytvorenie rámca, podporu a hodnotenie pokroku množstva politických procesov. Takisto existuje zvýšený dopyt po zaradení ekonomických informácií, perspektív do budúcnosti a po vyriešení neistôt. Toto zvýšenie počtu a rozmanitosti hodnotení však vedie k neúčinnosti, prekryvaniu a nezrovnalostiam, ktoré môžu narušiť ich účinnosť.

V súlade so zakladajúcim nariadením musí agentúra EEA každých päť rokov uverejniť správu o stave a perspektívach životného prostredia v Európe. Ďalšia správa má byť vydaná v roku 2010. Od svojho vzniku agentúra EEA vydala tiež štyri celoeurópske hodnotenia pokrývajúce krajiny východnej Európy, strednej Ázie a Kaukazu, dve zamerané na Stredozemie a dve na Arktídu. Okrem toho sme venovali zvýšenú pozornosť rozvoju scenárov a pokrokovým štúdiám, ekonomickému hodnoteniu a historickým analýzám otázok týkajúcich sa životného prostredia a zdravia na zlepšenie rozvoja politiky a prijímania rozhodnutí v podmienkach vysokej neistoty a komplexnosti.

Počas nasledujúcich piatich rokov agentúra EEA dodá svoju hlavnú päťročnú správu a hodnotenie a s partnermi vytvorí ďalšie regionálne, celoeurópske a globálne hodnotenia. Jej cieľom okrem toho bude vytvoriť silný základ pre environmentálny akčný program EÚ.

Aby tieto hodnotenia podporili procesy prijímania rozhodnutí a rozvoj politiky, zvýšený dôraz sa bude klásť na štyri zložky:

- analýzu integrovanej environmentálnej politiky a hodnotenia vnútroštátnych a regionálnych politík a opatrení na zabezpečenie životného prostredia, napr. v oblasti dopravy a infraštruktúry, poľnohospodárstva (biotechnológie a transgénne organizmy), energie a priemyslu (trvalo udržateľná výroba a spotreba a nanotechnológie), vo finančnej (poisťovníctvo) a obchodnej (distribúcia) oblasti;
- rozhodovanie v podmienkach rizika, neistoty a komplexnosti a využitie nástrojov na podporu rozhodovania;
- poskytovanie sociálnejších a ekonomickejších analýz s cieľom pomôcť začleniť prepojenie životného prostredia do hlavného prúdu spoločenského myslenia;
- zintenzívnenie využitia scenárov a ďalších metód zameraných na podporu rozvoja trvalo udržateľnej budúcnosti.

Aktivity v rámci týchto strategických oblastí sa nachádzajú v piatich témach:

- **Integrované environmentálne hodnotenie**
- **Regionálne a globálne hodnotenie**
- **Podpora rozhodovania**
- **Ekonomika**
- **Strategická budúcnosť**

3.1 Integrované environmentálne hodnotenie

Náš hlavný cieľ

V roku 2010 vytvoriť, uverejniť a predstaviť priekopnícku správu o stave a perspektívach životného prostredia Európy a vytvoriť dlhodobú stratégiu s našimi sieťami a partnermi na koordináciu budúcich globálnych, regionálnych, tematických a sektorových hodnotení a správ.

Analýza

Agentúra EEA je poverená „každých päť rokov uverejniť správu o stave, trendoch a výhladoch v oblasti životného prostredia, ktorá bude doplnená správami o ukazovateľoch, ktoré sú zamerané na konkrétne problémy“ (článok 2 nariadenia o zriadení agentúry EEA). Ďalšia správa o stave a perspektíve má byť vydaná v roku 2010.

Päťročná vlajková správa agentúry EEA poskytuje strategickú inventarizáciu a na budúcnosť zamerané hodnotenie environmentálnych otázok v rámci kontextu trvalej udržateľnosti v členských štátoch EÚ, v kandidátskych a potenciálnych kandidátskych krajinách. Správy prispievajú k strategickému tvorbe politiky súvisiacej so životným prostredím na európskej úrovni, k hodnoteniu environmentálnych akčných programov EÚ a k stratégiám a stanoveniu budúcej agendy.

Správa SOER 2010 bude mať dobrú pozíciu, aby prispela k hodnoteniu šiesteho environmentálneho akčného programu a príslušných častí stratégie trvalo udržateľného rozvoja EÚ na poskytnutie perspektívy týkajúcej sa akéhokoľvek ďalšieho programu prostredníctvom trendov zameraných na budúcnosť a projekcií a prostredníctvom objavujúcich sa otázok.

So zreteľom na rozsiahly záujem budú v správe SOER 2010 navrhnuté diferencované produkty a multimédiá, aby vyhovel rôznemu publiku vrátane hodnotení tematických otázok a na úrovni krajín.

Zavedie sa nová zlepšená perspektíva týkajúca sa hodnotení na začiatku novej stratégie, aby mohla agentúra EEA dodať hlavnú päťročnú správu vyplývajúcu z jej poslania a odpovedať na tieto viacnásobné požiadavky koherentne, efektívne a účinne.

Činnosť

Svoj cieľ dosiahneme prostredníctvom:

- koordinácie vstupov z tematických aktivít, systému SEIS a kľúčových súborov ukazovateľov v Európe (vrátane tých, ktoré spravuje Eurostat) na vytvorenie tematického integrovaného environmentálneho hodnotenia založeného na ukazovateľoch environmentálnych trendov a výhladov v Európe;
- realizácie procesu zameraného na krajinu, na rozvoj analýz krajín a hodnotenia a na tomto základe vytvoriť komparatívne hodnotenie zamerané na vzdelávanie stavu realizácie, situácií a reakcií na úrovni krajiny;
- zlepšenia komunikácie a šírenia hodnotenia prostredníctvom multimediálnych, ľahko využiteľných, mnohojazyčných informácií;
- vytvárania prierezového, na budúcnosť zameraného integrovaného hodnotenia environmentálnych otázok, ktoré sa budú venovať tomu, ako sa z pohľadu udržateľnosti môže vyvíjať interakcia medzi environmentálnymi otázkami a európskym a globálnym sociálno-hospodárskym rozvojom v rámci rôznych prijateľných scenárov a ako môžu vplývať na Európu, jej susedov a ďalšie časti sveta;
- rozvoja dlhodobej stratégie pre integrované environmentálne hodnotenia v oblasti vzťahujúcej sa na prebiehajúci päťročný cyklus podávania správ.

3.2 Regional and global assessment

Náš hlavný cieľ

Plánovať, pripravovať, napomáhať a poskytovať regionálne hodnotenia na podporu rôznych politík a politických procesov v súlade s dlhodobou stratégiou EEA pre integrované hodnotenia a 5-ročné podávanie správ.

Analýza

Špecifické oblasti v Európe sa vyznačujú spoločnými geografickými a environmentálnymi modelmi, ako sú pobrežné regióny alebo pohoria. Na jednej strane zodpovedajú realite rozmanitosti európskych krajín a na druhej strane niektorým formám cielených procesov a politík alebo všeobecnejšie územnej kohézii. Analýza environmentálneho stavu rôznych oblastí, ako sú pobrežia, mestá, vidiek, pohoria, je preto zakorenená v konkrétnych sociálno-hospodárskych charakteristikách jednotlivých oblastí a súčasných a minulých modeloch využívania pôdy. To má významné dôsledky, keďže pri mnohých politikách a scenároch rozhodovania sa musí zvažovať množstvo interakcií; napríklad rozťahovanie miest do vidieckych oblastí; vplyv urbanizácie v pobrežných oblastiach na ekosystémové služby; úloha horského poľnohospodárstva pri udržiavaní vysokohodnotnej prírodnej poľnohospodárskej pôdy. Agentúra EEA je zapojená do prípravy niektorých regionálnych hodnotení a procesov podávania správ o stave životného prostredia.

Medzi príklady patrí práca v rámci európskej susedskej politiky a stratégie pre strednú Áziu; koordinácia a príprava hodnotenia v kontexte stredoziemského procesu Horizont 2020, na meranie pokroku na základe odsúhlaseného súboru ukazovateľov; globálne hodnotenie Valného zhromaždenia OSN (UNGA) týkajúce sa vytvorenia procesu na hodnotenie morského prostredia, Arktídy a kľúčových ekosystémov, ako sú mokrade a alpínske oblasti.

Činnosť

Svoj cieľ dosiahneme prostredníctvom:

- zabezpečenia prepojení a ľahkého prístupu k systému SEIS, sieti Reportnet a rôznym nástrojom na vykonávanie integrovaných hodnotení s cieľom umožniť ostatným v širšom spoločenstve čo najlepšie využiť tento rozvoj;
- spolupráce so stredoziemným akčným programom, Eurostatom a ďalšími partnermi na organizáciu riadneho procesu podávania správ v rámci Horizontu 2020, uverejňovania päťročných a dvojročných správ o stredoziemnom životnom prostredí;
- plánovania a prípravy piatej celoeurópskej hodnotiacej správy;
- účasti na zasadnutí Valného zhromaždenia OSN týkajúceho sa hodnotení morského životného prostredia, Správe o stave životného prostredia Programu OSN pre životné prostredie (UNEP-GEO), ďalšie aktivity UNEP DEWA a ostatné hodnotenia OSN prostredníctvom skupín odborníkov a predsedníctiev panelov;
- určenia potrieb a poskytovania špecifických hodnotení šitých na mieru o stave životného prostredia v Arktíde;
- určenia potrieb a vytvárania príslušných hodnotení na podporu kohéznych politík, priestorového plánovania a oblastí vymedzených ich ekologickou príbuznosťou (napr. pobrežia, kontinentálne moria, mestské, vidiecke a horské oblasti);
- zlepšenia komunikácie a šírenia informácií o význame a základe integrovaného hodnotenia prostredníctvom multimediálnych, ľahko využiteľných, viacjazyčných informácií.

3.3 Podpora rozhodovania

Náš hlavný cieľ

Presadzovať lepšie a širšie prijaté ponímanie implikácií systémovej vedy, multikauzálnosti, neistoty a zdrojov poznatkov na podporu včasného, participatívneho, pevného a prispôsobivého rozhodovania.

Analýza

Rastie vedecké povedomie, že environmentálne, ekologické a zdravotné otázky sú komplexnejšie, multikauzálne a väčšmi navzájom prepojené, než sa myslelo predtým. Systémová veda, nelineárna dynamika a prahové javy sú charakteristiky väčšiny environmentálnych a zdravotných otázok, ako sú: zmena klímy; štyri prioritné problémy a poruchy akčného plánu EÚ pre životné prostredie a zdravie; zdravie ekosystémov; a pokles biodiverzity. Včasná odpoveď vlád a čoraz viac aj občianskej spoločnosti na narušenia v takých zložitých ekologických a biologických systémoch zahŕňa prijatie opatrení s nižšou silou a niekedy odlišné typy dôkazov (napr. pôvodné poznatky, relevantné poznatky namiesto presných údajov), ak sa má dosiahnuť preventívne predchádzanie poškodeniu. Takéto rozhodnutia sa musia prijať so zreteľom na širšiu vedomostnú základňu, odvodenú čiastočne z účasti verejnosti, podporenú zvýšenou informovanosťou o účinnosti a dôsledkoch predchádzajúcej činnosti, alebo nečinnosti, pokiaľ ide o vznikajúce otázky a včasné varovania.

Účasť verejnosti a zainteresovaných strán sa takisto čoraz viac uznáva ako súčasť efektívneho rozhodovania o otázkach, ktoré vyplývajú z komplexných systémov, ako sú: manažment riečneho povodia; strategické posúdenie vplyvu; prispôbenie sa zmene klímy; hospodárenie s pôdou; ochrana prírody; priestorové plánovanie: strategický rozvoj budúcnosti; strana dopytu riadenia využívania dopravy, vody, energie a zdrojov; a laické monitorovanie environmentálnych zmien.

Činnosť

Svoj cieľ dosiahneme prostredníctvom:

- rozvoja retrospektívnych analýz predchádzajúceho environmentálneho rozhodovania (napr. neskoré ponaučenia zo včasných varovaní, zväzok 2) s cieľom poskytnúť väčšiu vedomostnú základňu na určovanie a vykonávanie budúcich politických činností, ktoré sú včasné, pevné a prispôsobivé;
- podpory dlhodobého monitorovania parametrov citlivých na neočakávané udalosti, aby bolo možné lepšie predvídať narušenia v biologických a zdravotníckych systémoch;
- preskúmania rôznych metód na dosiahnutie účinnej účasti verejnosti na určovaní a riadení vznikajúcich ekologických a zdravotných otázok;
- rozvoja a využívania nástrojov na podporu rozhodovania v kľúčových oblastiach, ako je zmena klímy, adaptácia, zhodnotenie ekosystémov a hodnotenie zraniteľnosti;
- analýzy a pomoci pri harmonizovaní transparentnejších prístupov k hodnoteniu vedeckých a ďalších foriem poznatkov, ako sú pôvodné poznatky, a podporiť širšie využitie zásady preventívnosti;
- zlepšenia a zjednodušenia terminológie používanej na charakterizáciu vzťahu príčiny a dôsledku a premenlivosti v ekologických a biologických systémoch prostredníctvom presadzovania rozsiahleho prijatia tejto terminológie;
- rozvoja lepšieho porozumenia typov práva, ktoré bude náležite odrážať potreby životného prostredia, v spolupráci s partnermi;
- zlepšenia informovanosti o týchto otázkach prostredníctvom seminárov so širokou škálou zainteresovaných strán.

3.4 Ekonomika

Náš hlavný cieľ

Podporiť a dodať integrovanú ekonomickú analýzu vrátane modelovania v rámci tém (biodiverzita, zmena klímy, námorná oblasť, priestorové plánovanie, životné prostredie a zdravie) a hybných síl (poľnohospodárstvo, doprava, (bio)energetika) so zameraním na náklady politickej nečinnosti, náklady na opatrenia, prínosy zlepšenej environmentálnej kvality a ekosystémových služieb a úlohu a vplyv trhových nástrojov a reformu environmentálnej dane. Prvoradá pre tieto činnosti bude údržba dátových archívov.

Analýza

Pozornosť sa čoraz viac zameriava na hospodárske škody a stratu blahobytu v prípade nedostatočnej činnosti alebo nečinnosti. Politiky a opatrenia musia zároveň prinášať efektívne a čo najúspornejšie riešenia. Hospodárska zložka environmentálnych analýz a hodnotení je čoraz silnejšia, čo sa odráža v ďalšom rozvoji metód, ako sú náklady politickej nečinnosti, posúdenia vplyvu a integrované analýzy typu *ex-ante* a hodnotenia *ex-post*. Nástroje založené na trhu sa čoraz viac uznávajú ako nástroje potenciálne šetriace náklady a cieľom reformy environmentálnej dane je zladiť environmentálne, daňové a sociálne ciele.

Činnosť

Svoj cieľ dosiahneme prostredníctvom:

- ďalšieho rozvoja získavania údajov a hodnotení hospodárskych dôsledkov činnosti a nedostatočnej činnosti;
- vytvárania integrovaných analýz hospodárskych hybných síl a environmentálnych problémov a politických nástrojov;
- vytvárania zoznamov hodnotení a riešení úloh založených na trhu a reformách environmentálnych daní;
- využívania zhodnotení trhových a netrhových škôd na ekosystémových službách a ľudskom blahobyte súvisiacich s nákladmi nečinnosti ako vstupu do európskych programov ekologického hodnotenia;
- vykonávania integrovaných analýz environmentálnych dôsledkov a účinnosti zdrojov hlavných hybných síl a riešení so zameraním na prístupy založené na trhu, ako sú uhlíkové trhy a environmentálne zdaňovanie;
- realizácie analýzy reformy environmentálnej dane ako odpovede na dlhodobé trvalo udržateľné zlúčenie environmentálnych, ekonomických/daňových a sociálnych cieľov;
- ďalšieho rozvoja metodológií vrátane prenosu ziskov na zvýšenie výsledkov netrhových hodnotiacich prípadových štúdií a zhodnotenie v správach o pôde a ekosystémoch.

3.5 Strategická budúcnosť

Náš hlavný cieľ

Pomôcť rozšíriť strategické rozhodovanie medzi hlavnými zákazníkmi a partnermi agentúry EEA ďalším rozvojom hodnotení založených na scenároch v špecifických oblastiach, ako je časť hlavných hodnotení agentúry EEA zameraných na budúcnosť, podpora činností na budovanie kapacity a lepšie využitie existujúcich postupov, informácií a metód na poskytovanie možností prispôbených podľa požiadaviek užívateľov v budúcnosti.

Analýza

Čoraz väčšmi sa uznáva význam budúcich štúdií a najmä scenárov v rozhodovaní, keďže sa čoraz viac prejavuje komplexnosť, zvýšené riziko a premenlivosť environmentálnych problémov.

V prvých rokoch činnosti agentúra EEA zameriavala svoje úsilie v tejto oblasti na integrovanie pohľadu do budúcnosti hlavných hodnotení vzťahujúcich sa na EÚ (SOER) a skúmanie vykonávania environmentálnej politiky Spoločenstva prostredníctvom analýzy miery dosiahnutia cieľov. V nadväznosti na analýzu predloženú v päťročnej správe o stave a perspektíve z roku 1999 a na zmenu a doplnenie nariadenia bola agentúra EEA požiadaná, aby do svojich hodnotení zahrnila zložku zameranú na budúcnosť.

V dôsledku toho sa práca agentúry EEA rozšírila nad rámec správ SOER o tematické oblasti a nad rámec existujúcich právnych predpisov a hraníc Európy. Počas posledného strategického obdobia prevažnú časť práce tvorili rozsiahle hodnotiace procesy zahrnuté v päťročnej správe o stave a perspektíve z roku 2005 a pre belehradskú konferenciu Životné prostredie pre Európu v roku 2007. Okrem toho sa poskytli príspevky k procesu Správy o stave životného prostredia programu UNEP. Navyše sa prostredníctvom vysoko uznávanej práce na scenároch systému PRELUDE do veľkej miery preukázal potenciál scenárov pre rámcové otázky v skorých štádiách politického cyklu a spôsob podnecovania strategického myslenia pri tvorbe politiky.

Činnosť

Svoj cieľ dosiahneme prostredníctvom:

- pokračujúcej podpory prebiehajúcich procesov hodnotenia EEA a najmä budúcej analýzy pre správu SOER 2010 a pre európske hodnotenie ekosystémov (Eureca 2012);
- podpory využitia scenárov a techník momentálneho výberu v strategickom rozhodovaní prostredníctvom vytvárania usmernení, osvedčených postupov a webových školiacich nástrojov;
- spustenia nových hodnotení zameraných na budúcnosť/scenárov hodnotení v špecifických oblastiach, regiónoch a témach;
- ďalšieho preskúmania dôsledkov súčasného využívania a účinnosti scenárov v strategickom environmentálnom rozhodovaní;
- ďalšieho rozvoja informačných systémov prostredníctvom systému SEIS pre informácie zamerané na budúcnosť a rozvoja lepšie prispôbených nástrojov na riadenie informácií zameraných na budúcnosť;
- posilnenia spolupráce s krajinami a ďalšími hlavnými subjektmi v tejto oblasti (t. j. GR ENV, Spoločné výskumné centrum, Eurostat) s cieľom vytvoriť strategické partnerstvá s príslušnými vedomostnými centrami a výskumnými programami s cieľom podporiť budovanie kapacity, zlepšiť metodologické prístupy a rozšíriť ich v prípade potreby o podniky a MVO.

Strategická oblasť 4. Informačné služby a komunikácia

Dopyt po ľahko zrozumiteľných a aktuálnych informáciách výrazne vzrástol aj v priebehu stratégie v rokoch 2004–2008. Tento dopyt pochádza od politických činiteľov podieľajúcich sa na rozhodovaní, ako aj od európskych občanov, ktorí si čoraz viac želajú úplnú transparentnosť, pokiaľ ide o informácie poskytované verejnými orgánmi. Popri tomto vývoji máme vďaka rýchlemu vývoju v oblasti nových informačných technológií k dispozícii nástroje na účinnejšiu komunikáciu.

Počas nasledujúcich piatich rokov sa bude agentúra EEA snažiť poskytovať európskym zodpovedným činiteľom a občanom nezávislé informácie, ktoré potrebujú na rozhodovanie v oblasti životného prostredia, a zvýšiť informovanosť o životnom prostredí prostredníctvom komunikácie našich správ transparentným a zrozumiteľným spôsobom čo najširšiemu publiku.

Informačné služby a komunikácia agentúry EEA sú podporené mnohými iniciatívami v celej Európe, v rámci ktorých sa od agentúry EEA požaduje, aby poskytovala podporu vrátane spoločného systému informácií o životnom prostredí, smernice Inspire o poskytovaní priestorových informácií, Aarhuského dohovoru o prístupe k environmentálnym informáciám a systému GMES — špeciálnej vlajkovej lode EÚ zameranej na zlepšenie integrácie *in-situ* a priestorového monitorovania.

V priebehu stratégie sa agentúra EEA snaží zabezpečiť, aby sa jej internetová stránka stala celosvetovým portálom na poskytovanie včasných a relevantných environmentálnych informácií o stave a perspektívach životného prostredia Európy. Cieľom je poskytovať produkty a služby s vysokou čitateľnosťou, využiteľnosťou a konzistentným odkazom pre viacjazyčné spoločenstvo používateľov agentúry EEA.

Internetová stránka sa zmení zo stránky archivujúcej dokumenty na interaktívnu stránku a portál, ktorý podporuje obojsmernú komunikáciu a môže byť efektívny pri zlepšovaní kvality a rozširovaní environmentálneho vzdelávania.

Nadalej sa budeme zameriavať na písanie správ pre web a na čo najlepšie využitie multimedialných techník na maximalizáciu dosahu a vplyvu správ agentúry EEA.

Práca v tejto strategickej oblasti sa bude zameriavať na dve témy:

- **Spoločný systém informácií o životnom prostredí**
- **Komunikácia**

4.1 Spoločný systém informácií o životnom prostredí

Náš hlavný cieľ

Modernizovať súčasný systém podávania správ na sieť decentralizovaných systémov poskytujúcich on-line prístup k údajom, ktoré sa spravujú čo najbližšie k zdroju a zlepšujúcich kvalitu a aktuálnosť informácií. EEA a Eionet budú spoločne s Európskou komisiou a ďalšími medzinárodnými zainteresovanými stranami pracovať na realizácii systému. EEA to dosiahne tým, že bude ďalej stavať na systémoch a nástrojoch vytvorených na podávanie správ (Reportnet), vznikajúcich iniciatívach súvisiacich s elektronickou verejnou správou (e-Government), Infraštruktúre pre priestorové informácie v Európe (Inspire), GMES, Globálnom systéme pozorovania Zeme (GEO) a Globálnom systéme systémov pozorovania Zeme (GEOSS).

Analýza

Vo februári 2008 Európska komisia prijala oznámenie, v ktorom navrhuje zlepšiť, zmodernizovať a zjednodušiť súčasné environmentálne informačné systémy vytvorením spoločného európskeho systému informácií o životnom prostredí (SEIS).

Systém SEIS je distribuovaný, integrovaný informačný systém s prepojením na internet založený na sieti verejných poskytovateľov informácií deliacich sa o environmentálne údaje a informácie. Je vybudovaný na existujúcej elektronickej infraštruktúre, systémoch a službách v členských štátoch a inštitúciách EÚ, najmä tých, ktoré sa týkajú agentúry EEA a siete Eionet.

Účelom systému je čo najlepšie spojiť všetky existujúce toky údajov a informácie súvisiace s environmentálnymi politikami EÚ, právnymi predpismi, vrátane realizácie Infraštruktúry pre priestorové informácie v Európe Inspire, a ďalšími pozorovaniami v reálnom čase spojenými so vznikajúcimi environmentálnymi prioritami a službami vyplývajúcimi z programu GMES. Bude poskytovať ľahko dostupné informácie politickým činiteľom aj občanom. Veľkou výzvou bude rozvíjať systém SEIS ako platformu, ktorá môže byť takisto využitá na obojsmernú komunikáciu o životnom prostredí, aby mohli používatelia konkrétne vkladať a deliť sa o svoje informácie s ostatnými účastníkmi na miestnej až globálnej úrovni.

Činnosť

Svoj cieľ dosiahneme prostredníctvom:

- spolupráce so sieťou Eionet, Európskou komisiou (v prvom rade prostredníctvom tzv. skupiny štyroch a prostredníctvom desiatich centier environmentálnych údajov) a európskymi
- tematickými centrami agentúry EEA na realizácii tohto distribuovaného systému na vzájomnú výmenu informácií na miestnej až globálnej úrovni na základe interoperability;
- postupného prispôsobenia siete Reportnet na nástroj na podporu navrhovanej revidovanej štandardizovanej smernice o podávaní správ a na urýchlenie procesu dostupnosti údajov on-line;
- zamerania na správu európskych údajov, vrátane zjednodušenia prioritných dátových tokov so sieťou Eionet, koordináciu zložky *in-situ* programu GMES a riadenie piatich tematických centier environmentálnych údajov s cieľom poskytnúť veľké množstvo súborov s environmentálnymi údajmi z Európy vo vhodnom formáte pre rôznych používateľov;
- ďalšieho rozvoja našej priestorovej dátovej infraštruktúry v súlade s pripravovanými vykonávacími pravidlami Inspire, aby sa stala hlavnou oporou pre systém SEIS;
- vytvárania aplikácií a služieb súvisiacich so vzdušným, námorným a kontinentálnym environmentálnym monitorovaním, pozorovaním pomocou zlepšeného *in-situ* a priestorovo založeného monitorovania odvodeného zo systémov GMES a GEO/GEOSS;
- zabezpečenia systému údržby a riadenia poskytujúceho vysokokvalitné dvadsaťštyrihodinové nepretržité dátové a informačné služby;
- sústavného zlepšovania našej internetovej stránky EEA ako hlavného portálu na poskytovanie včasných a relevantných informácií o životnom prostredí Európy.

4.2 Komunikácia

Náš hlavný cieľ

Slúžiť cieľovým skupinám rozhodujúcich a vplyvných európskych činiteľov a zároveň osloviť čo najširšie publikum prostredníctvom úzkej spolupráce s našimi inštitucionálnymi sieťami v celej Európe a s medzinárodnými a vnútroštátnymi médiami; propagovať strategické správy agentúry EEA proaktívnym, komunikatívnym spôsobom s cieľom prispieť k politickým a verejným programom; vytvárať environmentálnejšie zamerané vzdelávacie materiály pre európskych občanov; vytvárať účinnú obojsmernú komunikáciu; nadväzovať dialóg s cieľom porozumieť ich informačným potrebám; a poskytovať správne informácie v pravý čas, aby mali väčší vplyv.

Analýza

Naša komunikačná stratégia je živý dokument navrhnutý tak, aby sme európskym zodpovedným činiteľom a občanom mohli poskytovať nezávislé informácie, ktoré potrebujú na prijímanie rozhodnutí týkajúcich sa životného prostredia; slúži na zvyšovanie informovanosti o životnom prostredí prostredníctvom oznamovania našich správ transparentným, zrozumiteľným spôsobom čo najširšiemu publiku; zvýšenie informovanosti o význame environmentálneho vzdelávania v Európe; a zvýšenie profilu agentúry a jej siete ako kľúčových poskytovateľov včasných, cielených, relevantných a spoľahlivých informácií o životnom prostredí v Európe.

Činnosť

Svoj cieľ dosiahneme prostredníctvom:

- prispôsobovania našich výstupov viacnásobným účelom a adresátom a využívaním rozmanitých kanálov na ich odovzdávanie;
- uspokojovania dopytu po stručných, ľahko čitateľných prezentáciách hlavných myšlienok našich výstupov, čo je spoločná požiadavka všetkých našich cieľových skupín, odborných aj väčšinových;
- investícií do multimediálneho obsahu našej internetovej stránky, aby sa stala celosvetovo uznávaným portálom na poskytovanie včasných a relevantných environmentálnych informácií o stave a perspektívach životného prostredia v Európe;
- integrácie našich komunikačných iniciatív s environmentálnymi programami Európskej komisie a Európskeho parlamentu, úradujúceho

predsedníctva Rady ministrov a s verejnými záujmami v rôznych regiónoch Európy;

- rozšírenia nášho dosahu s cieľom pokryť viac sektorov zapojených do tvorby environmentálnej politiky, výskumu a vzdelávania a napĺňania ich potrieb týkajúcich sa environmentálnych informácií, ak je to možné;
- posilnenia a rozšírenia našej mediálnej siete a jej využitím na znásobenie účinku našich správ a zvýšenie viditeľnosti agentúry ako kľúčového poskytovateľa environmentálnych informácií;
- budovania priameho komunikačného programu v agentúre, podporou silnej internej komunikácie a komunikačného školenia pre zamestnancov agentúry EEA;
- realizácie cielenejšieho mediálneho prístupu, výberom médií, s ktorými si želáme spolupracovať v závislosti od správ, ktoré chceme odovzdať, a cieľovej skupiny, ktorú chceme osloviť;
- vytvorenia špeciálnych webových vzdelávacích materiálov;
- posilnenia komunikácie s mladším publikom zlepšením hlavných správ agentúry EEA pre rôzne výstupy vhodné pre deti a na širšie vzdelávacie účely;
- monitorovania účinnosti našej činnosti na zabezpečenie obojsmernej komunikácie a dialógu.

Plánovaný rozpočet

Rozpočet			
Rok	Hlavná dotácia EÚ	Príspevok od členov nepatriacich do EÚ	Celkový rozpočet
2009	34 560 000	5 067 000	39 627 000
2010	35 251 000	5 101 173	40 352 173
2011	35 956 020	5 135 976	41 091 996
2012	36 675 140	5 171 415	41 846 555
2013	37 408 643	5 207 500	42 616 144

Zamestnanci	
Rok	Celkový počet štatutárnych zamestnancov
2009	178
2010	183
2011	183
2012	183
2013	183

Hraničné podmienky a predpoklady týkajúce sa rozpočtu

- 2 % zvýšenie hlavnej dotácie EÚ.
- V celkovom rozpočte nie sú zahrnuté účelovo viazané príjmy z ostatných GR, ktoré zahŕňajú 3 milióny EUR na program GMES (2009–2012) a 5 miliónov EUR na ENP (2009–2012).
- Päť ďalších zmluvných zamestnancov na program GMES je v pláne na roky 2010–2013.

Európska environmentálna agentúra

Stratégia Európskej environmentálnej agentúry 2009–2013
Viacročný pracovný program

Luxemburg: Úrad pre vydávanie úradných publikácií Európskych
spoločenstiev

2009 — 42 s. — 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-9213-023-7

DOI 10.2800/17578

Európska environmentálna agentúra
Kongens Nytorv 6
1050 Kodaň K
Dánsko

tel.: +45 33 36 71 00
fax: +45 33 36 71 99

Internetová stránka: eea.europa.eu
Otázky: eea.europa.eu/enquiries

